

Mlaš tednik

Kveo

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

5. leto / številka 37

V Celovcu, dne 10. septembra 1953

Cena 1 šilling

Za pričetek šolskega leta

otroški čevlji že od š 99.-

Micabell-čevlji

Beljak-Villach, Bahnhofstraße 10
Telefon 66-39

V šolo!

Že snažijo in zračijo šolske sobe, ki bodo prihodnji ponedeljek sprejele mladino k pouku in vzgoji.

Začetniki bodo stopili v prvi življenjski boj s tiskano in pisano besedo, drugi pa bodo svoje šolanje nadaljevali. Za deset mesecev bodo ljudske, glavne, srednje in strokovne šole zaposljevale mladino, negovale vsajeno in sadile tudi nove sadike, ki naj bi rasle v življenjska drevesa. Rodovitna tla so mladinska srca in v mogočna drevesa se razrastejo nežne sadike, če so bile dobro in pravilno posajene.

Nas Slovencev na Koroškem pa se loteva ob razmišljanju šolskih razmer zopet in zopet velika skrb, ali bo šola dala naši mladini to, česar tako nujno potrebuje v življenju: trdno strokovno znanje in stanovitnost značaja. Šola mora namreč poučevati in vzgajati. Pri svojem poučevanju pa mora šola navezati na dom, na dom po duhu in besedi. Le tedaj šola ne bo izkoreninjevala, marveč utrjevala. Pri svojem vzgojnem delu pa mora šola dati vsakemu svoje in vsem vse, to se pravi, da mora Slovenca vzgojiti v Slovenca, Nemca v Nemca, oba pa v državljana, v človeka, ki si bosta stala v vseh življenjskih potrebah blizu, ki se bosta v tem življenjskem boju razumela in ne drug drugega uničevala.

Žal je pri nas na šolah še vse preveč starega zastrupljenega duha, ki ovira pogled v bodočnost, ki noče videti vzgojnih nalog časa, marveč gleda v svoji oskosrčnosti nazaj na polpretekli čas medsebojnih bojev in medsebojnega uničevanja.

V kolikor so nam že poznana nova imenovanja šolskih vodij, moramo zopet ugotoviti, da tu deželna vlada nikakor ni upoštevala potreb posameznih šol, marveč je izvedla imenovanja po razmerju moči med SPOe in OeVP. Pri vsem tem pa se ni ozirala na strokovno in jezikovno znanje posameznih kandidatov, čeprav zakon o dvojezičnih šolah ravno v tem pogledu jasno govori. Povsod tam, kjer je šlo za Slovenca, sta odločili obe stranki skupno „pro ti“.

Že pred tremi leti so bili imenovani nadučitelji z nalogo, da morajo tekom dveh let položiti izpite iz slovenščine; danes, po treh letih, so ti gospodje še vedno brez izpitov. Na večini dvojezičnih šol je še cela vrsta učnih moči brez predpisanih izpitov, deželna vlada imenuje tudi še naprej učitelje te vrste, čeprav imamo celo iz celovškega učiteljskega dekleta in fante, ki odgovarjajo po svoji izobrazbi predpisom in bi morali priti pri imenovanju na vrsto. Ali se mogoče ne skriva pri tem postopanju deželne vlade in šolskega referenta še neka druga misel, da bi namreč z neimenovanjem ravno teh kandidatov hoteli ubiti interes na pripravah učiteljev za dvojezične šole?

To zadržanje deželne vlade in šolskega referenta pa se nam zdi še tem bolj nerazumljivo, ko je prosvetno ministrstvo na Dunaju šlo ravno na učiteljsko bistven korak naprej. Letos v jeseni stopi namreč na učiteljsko v Celovcu v veljavo odredba, po kateri od prvega letnika naprej za učence, ki obiskujejo slovenščino kot učni jezik na dvojezičnih šolah, angleščina ne bo več obvezen predmet. Medtem ko so bili doslej učenci te vrste v jezikovnem pogledu težje obremenjeni kakor nemški učenci, je od sedaj po odloku prosvetnega ministrstva ta jezikovna obremenitev izenačena, ne da bi maturanti bili prikrajšani, prvi kakor drugi imajo možnost nadaljevanja študija na univerzi. Ena skupina ima torej nemščino, an-

Nemčija je volila

Za vsake volitve smo brali raznovrstna prerokovanja v listih. Za nemške volitve pa so se listi vzdržali vsakih številčnih prerokovanj. Izid volitev je bil velika uganka. Ta uganka je rešena z glasovanjem 6. septembra 1953. Zapadna Nemčija se je odločila za Adenauerja, torej za politični kurz z Ameriko, za vojaški kurz povezave z zapadnimi velesilami, za Atlantsko zvezo.

Nad 33 milijonov je bilo volilnih upravičencev, 28 in pol milijona volivcev se je udeležilo glasovanja.

Krščanska demokratska stranka je dobila 12.440.790 glasov ali 45,2 odst. vseh oddanih glasov (leta 1949 pa 7.359.100).

Socialistična stranka 7.939.774 ali 23 odst. (6.935.000).

Odgovor Italiji

Ob priliki proslave na Okroglici v bližini Nove Gorice je skoraj dvestotisočim zborovalcem govoril predsednik Jugoslavije maršal Tito in med drugim izjavil:

„Italija naj se zaveda, da je bila v drugi svetovni vojni poražena. Italija naj se zaveda, da je bila s te zemlje, katero si je po prvi svetovni vojni prilastila, pregnana. Ne bomo cone B anektirali, saj jo itak imamo. Nikdar pa ne bomo dopustili okupacije cone A po Italiji.“

Za Trst ni druge rešitve kakor mednarodni položaj mesta samega in tržaške luke

Ostali dve vladni stranki pa sta dobili še 3 in pol milijona glasov ali 14,9 odstotkov.

Komunistična stranka je na volitvah zgubila polovico glasov in z 616.413 glasovi ostala v zveznem parlamentu brez zastopnika. Kar so zgubili komunisti, so pridobili socialisti.

Po volilnem zakonu odpade na Adenauerjevo Krščansko demokratsko stranko 244 poslancev, to je 50,1 odst. vseh mandatov. Socialisti so v novem parlamentu zastopani s 150 poslanci ali 30,8 odst.

Svobodni demokrati imajo 48 mandatov, Nemška stranka 15, Stranka beguncev je dobila 27 poslancev in Katoliški centum pa 3 poslance. Volitve dokazujejo, da se je nemški narod odpovedal skrajni levici in skrajni desnici.

Ministrski svet na Dunaju

Po počitnicah se je dne 8. septembra avstrijski ministrski svet sestel k prvi seji. Na dnevnem redu je bila vrsta važnih političnih vprašanj.

Najpreje je ministrski svet obravnaval sovjetsko noto na zadnji avstrijski odgovor z dne 19. avgusta glede skrajšane državne pogodbe. Avstrijska vlada je bila tedaj odgovorila, da ni bistveno vprašanje ali daljša ali krajša pogodba, marveč konec zasedbe in prostost političnega odločanja. Sovjeti s takim odgovorom niso bili zadovoljni, ker so izrecno zahtevali, da se Avstrija odpove skrajšani pogodbi, katero so izdelale zapadne velesile. Vlada je tokrat zopet sklenila, da bo o odgovoru Sovjetski zvezi odločal glavni odbor dunajskega parlamenta.

Važno je bilo sporočilo Aliiranega sveta, da pride po 15. septembru 1953 pravica iz-

gleščino in latinščino, druga pa nemščino, slovenščino in latinščino. Prva skupina je po svojem študiju usposobljena samo za pouk na nemških šolah, druga skupina pa za pouk na nemških in dvojezičnih šolah. Obe skupini pa imata pravico do študija na univerzi.

Opozoriti moramo v tej zvezi, da še vedno ne bo predpisanih knjig, in sicer na ljudskih šolah ne začetnic in ne citank in ostane le edino pomožno berilo v obliki „Mladega roda“. Enako bo na srednjih in deloma tudi na glavnih šolah manjkala „Slovenska vadnica“, ki izide šele za Vse svete tega leta.

Na strokovnih šolah pa imamo le na trgovski šoli in na trgovski akademiji pouk slovenščine, vse druge šole so tudi še danes brez pouka drugega deželnega jezika.

Strokovna šola pa, na kateri bi bili prav posebno zainteresirani, to je kmetijska šola za fante, pa je slej ko prej še odprto vprašanje in si pristojni gospodje v deželi in na

ter priključitev vsega zaledja k Jugoslaviji. Italija ne more zahtevati nekaj, kar je imela nekaj in to zgubila. Ne more biti rešitve tržaškega vprašanja v priključitvi cone A k Italiji in cone B k Jugoslaviji.

Od Italije zahtevamo, da takoj umakne svoje divizije od državne meje, kamor jih je bila poslala v zvezi z vestjo, da hoče Jugoslavija anektirati cono B. Če pa naj bi bila prisotnost italijanskih divizij ob meji priprava za okupacijo cone A, tedaj izjavljam pred vsem svetom, da Jugoslavija tega ne bo nikdar trpela.“

stavljati potne liste in vsa druga potna dovoljenja za Avstrije, brezdomce in tujce izključno na avstriske oblasti. Tudi izstavljanje dovoljenja za vpotovanje Nemcev in Japoncev v Avstrijo je zanaprej zadeva avstrijske vlade. Po 16. septembru bodo vsi prebivalci v Avstriji, in to ne oziraje se na njihovo državljanstvo, prosto potovali po vsej državi.

Kakor smo že poročali, je Aliirani svet zahteval odstranitev nemških zakonov in postav. Vlada je na svoji seji odločila, da bo po potrebi tej zahtevi ugodila in posamezna ministrstva so dobila nalog, da pripravijo potrebne osnutke za take postavne spremembe.

Nadalje je vlada na svoji zadnji seji sklepala tudi o cestnem in železniškem prometu med Avstrijo in Nemčijo.

Dunaju štejejo gumbe na jopičih, ali bi dali javno deželno ali državno kmetijsko šolo ali ne. Slovenci imamo do take šole polno pravico. Petdesetletni obstoj dveh slovenskih gospodinjskih šol dokazuje potrebo in nujnost slovenske javne kmetijske šole za fante. Država in dežela sta jo dolžni dati in vzdrževati in od te svoje zahteve ne bomo odnehali. Saj ravno slovenski kmet nujno potrebuje strokovne izobrazbe v svojem boju za gospodarski obstoj. Enako zahtevamo podpore in subvencije za slovenski gospodinjski šoli v št. Rupertu in št. Jakobu. Ti dve šoli nadomeščata dve javni šoli in dokler državna in deželna oblast nista odprli slovenskih javnih gospodinjskih šol, tako dolgo sta dolžni podpreti slovenske privatne šole, ki skrbijo za strokovno izobrazbo slovenskih mater in gospodinj.

S skrbjo gledamo naše šolske razmere, vendar pa v polni veri, da čas govori za pravice koroških Slovencev in če danes še ne dosežemo tega, kar nam po božjem in naravnem zakonu gre, bomo to dosegli čez leto ali dve.

G. Omer Becu

prezident mednarodne zveze sindikatov
predsednik belgijskih transportnih delavskih zvez

KRATKE VESTI

Ob zadnjem obisku v Celovcu je ministrski predsednik Slovenije, Miha Marinko, obljubil, da bo posredoval, naj bi bil usmerjen tovorni promet iz Labudske doline v Celovec preko jugoslovanskega ozemlja med Dravogradom in Pliberkom, kakor je urejeno že pri osebnem prometu.

V mesecu avgustu se je vozilo po alpski cesti na Grossglockner (Veliki Klek) 218 tisoč 730 oseb, kar je največ v enem mesecu od obstoja te ceste. Od motornih vozil jih je imelo 75 odst. inozemsko oznako.

V Vrbi ob Vrbskem jezeru je umrl dne 5. septembra dr. Aleksander Spitzmüller, zadnji finančni minister bivše avstro-ogrške monarhije, star 92 let.

Ljubljansko železniško ravnateljstvo je izdelalo načrte za elektrifikacijo železniških prog Ljubljana - Jesenice, Ljubljana - Postojna in Sežana - Jesenice. Z delom naj bi začeli leta 1954-55.

Koncem meseca avgusta je bilo v Avstriji 129.182 brezposelnih (68.695 moških in 60.487 žensk), na Koroškem je bilo 5068 brezposelnih. Število zaposlenih zavarovancev pa je bilo v mesecu avgustu v celi Avstriji 1.982.418.

Namestnik ameriškega vojnega ministra je odpotoval v Evropo, kjer bo nadziral edinice ameriške vojske. Obiskal bo tudi Avstrijo.

Sodišče v Leskovcu v Srbiji je obsodilo na smrt dva jugoslovanska državljana zaradi vohunstva v korist Bolgarske.

V nevtralnem območju na Koreji so v nedeljo izmenjali zadnje vojne ujetnike. Komunisti so oddali skupno 12.628 zavezniških vojakov od skupno 12.763 vojakov, kolikor jih je po seznamu bilo v komunističnem ujetništvu.

V času od 28. septembra do 3. oktobra bo v Milanu 4. mednarodni kongres za svilarstvo, katerega se bodo udeležili zastopniki iz 14 držav, med temi tudi iz Avstrije ter največji tovarnarji, tehnik in trgovci s svilo.

Blizu Berchtesgadenu na južnem Bavarskem se je prevrnil avtobus po obcestnem nasipu 65 metrov globoko; 7 potnikov je bilo mrtvih, trije težje in 15 lažje ranjenih.

Štirimotorno francosko potniško letalo, ki je bilo na poti od Pariza v Saigon v Indokini, je treščilo blizu Nizze v pečine 3100 metrov visoke gore Mont Clement v francoskih Alpah. Vseh 33 potnikov in 9 mož posadke je bilo mrtvih.

Na poti iz Metlove do Pliberka je padel iz vlaka dveletni otrok Ludovik Somrak. Stal je pri slabo zaprtih vratih, ki so se na mah odprla in tako je padel otrok iz vlaka in se močno poškodoval.

Politični teden

Po svetu . . .

Zapadne, tri velesile so hotele odgovoriti Sovjetski zvezi na njeno spomenico zaradi ureditve nemškega vprašanja še pred nemškimi volitvami. Zato so poslale v Moskvo odgovor, v katerem sporočajo, da želijo, naj bi se sestala konferenca ministrov Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze dne 15. oktobra. Kot kraj sestanka je predlagano mesto Lugano ob sinjem jezeru v južnih švicarskih Alpah. Kot predmet razpravljanja na tej konferenci pa je predlagano reševanje nemškega in avstrijskega vprašanja. Pri tem pa predlagajo zapadni zavezniki, naj bi na omenjeni konferenci sklenili dokončno avstrijsko državno pogodbo, o nemškem vprašanju pa naj bi vsaj prišli do enotnosti, kako naj bi to vprašanje reševali in rešili.

Zelo zanimivo bo, kako bo na to spomenico in na to povabilo zapadnih velesil odgovorila Sovjetska zveza. V splošnem ne pričakujejo, da bo odgovorila sovjetska vlada takoj pritrdilno, ampak bo zahtevala še razna pojasnila, kar bi konferenco zunanjih ministrov „štirih velikih“ seveda spet zakasnilo in preložilo na poznejši čas. Ker pa pri Sovjetski zvezi nikdar ni mogoče ničesar prerokovati, tudi v tem slučaju ni mogoče reči, ali bo pristala vlada v Moskvi na ta predlog o konferenci, ki naj bi končala hladno vojno med Vzhodom in Zapadom.

Boj za Nemčijo

Vse pa kaže, da hoče pridobiti vlada v Moskvi na času. Verjetno je to v zvezi s Stalinovo smrtjo in z odstranitvijo bivšega sovjetskega policijskega ministra Berija. Nova vlada v Moskvi se mora utrditi v notranjosti, v tem času pa potrebuje miru v zunanosti. Zato je treba vse zunanje politične zadeve urejevati tako, da v resnici niso urejene, da pa istočasno vplivajo pomirjajoče na notranjost. Bodočnost bo pokazala, v koliko je to naziranje pravilno. Že bližnja bodočnost bo tudi pokazala, v koliko so bile izmenjane note med zapadnimi velesilami in med Sovjetsko zvezo samo zaradi vplivanja na nemške volivce. Sedaj ko so volitve končane, bodo na obeh straneh morali najprej presoditi položaj in bodo nato v zvezi z izidom nemških volitev morali uravnati svoje bodoče ukrepe o reševanju nemškega vprašanja.

Iz zadnjih ukrepov in izjav predstavnikov sovjetske zveze je mogoče jasno razvideti, da se vlada v Moskvi boji predvsem Nemčije v organizirani evropski obrambni skupnosti. To pa spet hoče doseči vlada Združenih držav in je to še posebej jasno razvidno iz izjave ameriškega zunanjega ministra Dullesa, ko se je odkrito izjavil za kanclerja dr. Adenauerja. Nasprotno pa so se v Moskvi zelo odkrito izjavili za nemške socialiste. Poslali so zato tudi iz Vzhodne Nemčije na tisoče in tisoče agitatorjev v Zapadno Nemčijo. Oblasti so sicer zatrjevale, da se gre predvsem za komunistične agitatorje, v resnici pa je bilo in je vsakomur jasno, da se je šlo predvsem proti kanclerju Adenauerju. Njegovi najnevarnejši nasprotniki pa niso komunisti, ampak socialisti. Ti so pri zadnjih volitvah tako nehote postali zavezniki Moskve.

Ob Jadranu

Burja, ki je nastala med Jugoslavijo in Italijo okrog Trsta, se noče in ne more pomiriti. Jugoslavija je poslala italijanski vladi že štiri spomenice zaradi pošiljanja italijanskih čet na jugoslovansko mejo pri Gorici. Italija pa odgovarja, da je to njena notranja zadeva. Sicer najbrž italijanska vojska sama na sebi Jugoslavije ne razburja, saj vsi iz daljne in bližnje zgodovine vemo, kako so italijanski vojaki zmagovali. Razburja pa Jugoslavijo način, kako Italija svoje zahteve utemeljuje. Vsako razburjanje okrog Trsta pa vedno bolj dokazuje tudi svetovni javnosti, da Trst ne spada k Italiji, ampak k svojem zaledju, tako predvsem gospodarskemu kakor tudi narodnostnemu. Ponovno poudarjamo, da to ni Italija nikdar bila, ni danes in smo zato upravičeno prepričani, da tudi ne bo. Če je bil Trst po neki krivični pogodbi iz let po prvi svetovni vojni nekaj časa z velikim delom svojega slovenskega zaledja pri Italiji, to še ni prav noben dokaz, da bi se ta krivica morala ponoviti.

Zapadne tri velesile sicer neprijetno zadržuje obljuba, ki so jo dale italijanski vladi pri predzadnjih volitvah, to je leta

1948. Takrat so obljubile vlade Združenih držav, Velike Britanije in Francije celotno Svobodno tržaško ozemlje Italiji. Danes na to nikdo več ne misli. Danes bi mogle dati zapadne velesile Italiji samo še območje, ki ga imajo zasedenega anglo-ameriške čete. Iz izjav ameriškega zunanjega ministra pa je razvidno, da zapadni zavezniki niti na to ne mislijo resno. Saj je ameriški zunanji minister odkrito povedal, da priključitev Trsta Italiji ni edina rešitev tega vprašanja. To je povedano precej jasno in to Italijane razburja. Sicer pa smo prepričani, da tudi tega vprašanja ne bosta rešili niti Jugoslavija niti Italija sami, ampak bo tudi vprašanje Trsta rešeno z drugimi neresenimi vprašanji v Evropi. Do takrat pa bodo želele in po potrebi tudi zahtevale merodajne velesile, naj jih manjši ne razburjajo.

V Perziji je po prevzemu oblasti izjavil novi ministrski predsednik predvsem, da so blagajne prazne in da je država na robu gospodarskega poloma. Zato je zaprosil takoj v Ameriki za posojilo, ki ga je Amerika tudi izredno hitro dovolila, s čemer je preprečila gospodarsko zmedo v Perziji. Zelo verjetno bo novi ministrski predsednik poizkušal tudi doseči pomirjenje z Veliko Britanijo zaradi petrolejskega spora. Če bo to pomirjenje doseženo, bo perzijski petro-

lej v lasti perzijske države spet vir dohodkov perzijskega ljudstva. To bo pripomoglo do večjega blagostanja vsega perzijskega ljudstva in to bo zmanjšalo upe svetovnega komunizma, da zmaga v tej važni prednjeazijski deželi.

. . . in pri nas v Avstriji

Minuli teden je bilo tudi avstrijsko časopisje pod vplivom priprav za zapadno-nemške volitve in pod vplivom izjav o teh volitvah iz Amerike in iz Sovjetske zveze. Zato je bilo nekako v ozadju vprašanje sovjetske vlade avstrijski vladi zaradi avstrijske državne pogodbe.

Dne 30. julija lanskega leta je namreč izjavila avstrijska vlada, da so nekateri odstavki v prvotnem predlogu avstrijske državne pogodbe taki, da bi jih avstrijska vlada ne mogla več odobriti. Sovjetska vlada zahteva sedaj preklic te izjave. Dne 8. septembra — v torek — je zaradi tega izredna seja avstrijske vlade, da se posvetuje o odgovoru na to sovjetsko zahtevo. Seveda je vlada v neprijetnem položaju, ker se ne sme zameriti ne Ameriki ne Rusom in mora zato zelo varno voziti med obema pečinama, da pride kljub viharju mala ladjica nepoškodovana na mirno morje. O poteku seje ministrskega sveta poročamo na prvi strani, v kolikor je ob zaključku lista to mogoče.

Medtem so zapadne velesile predlagale sovjetski vladi, naj bi na konferenci zuna-

njih ministrov Združenih držav, Velike Britanije, Francije in Sovjetske zveze dne 15. oktobra v švicarskem mestu Luganu reševali tudi avstrijsko vprašanje. Seveda je zelo veliko vprašanje, če bo Sovjetska zveza na ta predlog zapadnih velesil pristala. Nadalje pa je veliko vprašanje, če bo pristala sovjetska vlada, da bi v Luganu reševali tudi avstrijsko vprašanje. To bo vsaj deloma odvisno od avstrijskega odgovora vladi Sovjetske zveze.

Bolj uspešno kakor reševanje avstrijske državne pogodbe je vsaj zaenkrat vprašanje državnega proračuna za leto 1954. Kakor znano je lansko leto prišlo zaradi zahtev finančnega ministra dr. Kamitza do odstopa vlade, ker socialisti niso hoteli pristati na zahteve finančnega ministra. Prišlo je do predčasnih volitev, katerih uspeh pa je bil, da je ostal isti finančni minister in z istimi zahtevami pri ureditvi državnih financ. Socialisti so morali zaenkrat — radi ali neradi — pristati na Kamitzev finančni načrt, ki so ga pred volitvami tako silno napadali. Finančni minister pa je imel srečo. Amerikanci so mu odobrili silne milijone za investicije in za odplačilo dolgov, državno posojilo za elektrifikacijo je bilo uspešno, Sovjetska zveza je izjavila, da po 1. avgustu sama prevzame zasedbene stroške, Velika Britanija bo storila isto po 1. januarju in zelo verjetno bo temu sledila tudi Francija. Končno so bili v Avstriji strokovnjaki Svetovne banke zaradi odobritve novega investicijskega posojila.

K vsemu temu je letos še trgovska bilanca razmeroma zelo ugodna, k čemur pripomore v veliki meri tudi izvoz koroškega lesa in pa tujski promet ob koroških jezerih pa tudi v ostalih delih Avstrije. — Tudi letina obeta biti letos nadpovprečno dobra. Pridelki krušnega žita bodo precej nad lanskimi. Zlasti pa je letos dober pridelek krme, kar bo omogočilo večjo proizvodnjo mleka in mesa. Tudi krompirja bo več kakor lansko leto. Letos bo tudi pridelek sladkorne pese tako dober, da bo proizvodnja sladkorja zelo verjetno zadostovala za vse domače potrebe in ne bo treba več uvažati sladkorja.

Zaradi novih kreditov za omogočenje že začetih in gradenj novih elektrarn je odpotoval v nedeljo, dne 6. sept., v Združene države finančni minister dr. Kamitz. Predvsem bo poizkušal dobiti minister kredite Svetovne banke za dokončanje del pri elektrarni Reisseck-Kreuzee na Gornjem Koroškem. Ako se mu bo to posrečilo, bo mogel še lažje sestaviti državni proračun in bo mogel tudi lažje ugoditi zahtevam socialističnih ministrov po novih investicijskih kreditih. Teh ne bo treba jemati iz rednega proračuna, torej iz denarja davkoplačevalcev, ampak iz inozemskega posojila. To vse bo pa vplivalo v veliki meri tudi na večjo zaposlitev, s tem pa tudi na boljše kupno moč prebivalstva, kar zopet vpliva na živitev celotnega gospodarskega življenja. K pozitivni gospodarskega življenja bodo pomagali deloma gotovo tudi mali krediti, ki jih bodo mogli dobiti obrtniki iz ERP-kreditov do višine pol milijona šilingov.

Britanski poslanik na Dunaju je sporočil, da bo Velika Britanija do 1. januarja 1954 znižala število zasedbenih čet od sedanjih treh bataljonov na en sam bataljon. Na Koroškem bosta čutila to zmanjšanje zlasti Špital in pa Beljak, kjer ne bo več zasedbenih čet. Te bodo v glavnem zbrane v Celovcu. Doslej je imela Velika Britanija v Avstriji okrog 5000 mož zasedbene vojske. Francija ima okrog 10.000 mož, Amerika okrog 20.000 in Sovjeti okrog 40.000 mož zasedbene vojske.

Na Dunaju je bilo pretekli teden zborovanje mednarodne delavske zveze, kakor smo poročali že v zadnji številki „Našega tednika“. Socialisti so hoteli to priliko izrabiti, da bi deloma preizkusili svojo moč v avstrijski delavski zvezi in da bi istočasno pokazali to moč tudi napram inozemskim gostom. Zaradi tega je prišlo do spora med socialistično in krščansko delavsko zvezo, ki sta poleg komunistične včlanjeni v skupni avstrijski delavski zvezi. Gotovo mednarodno zborovanje ni najbolj primeren kraj in čas za medsebojna strankarska razračunavanja in obračunavanja. Tega mnenja so bili tudi zastopniki delavskih zvez iz inozemstva.

Skoraj istočasno je bilo na Dunaju tudi zborovanje avstrijskega katoliškega učiteljskega. V resoluciji, ki so jo na tem zborovanju sprejeli, je poudarjena zahteva po petletni ljudski šoli, štiriletni glavni šoli in podaljšanju učiteljske izobrazbe na šest let. Učiteljske pa se v snislu te resolucije preimenuje v učiteljsko akademijo.

Praznik dela v jeseni

Od leta 1882 praznuje ameriško delavstvo prvi ponedeljek v septembru kot praznik dela — Labor Day, to je ameriški prvi maj v septembru. Ta dan praznuje vsa Amerika, je to pravi narodni praznik, ko praznuje ves narod.

Za praznik dela so tudi letos izdali posebne okrožnice predsednik Eisenhower, minister dela in predstavniki delavskih zvez.

Predsednik Eisenhower in minister Durkin

Predsednik Eisenhower pravi v svoji poslanici: „Ameriško delavstvo je dokaz, da more moč in blagostanje delavstva izvoziti samo svobodno delavstvo. Zato pa je ameriško delavstvo branik svobodne vladavine. Vsak totalitarizem pa mora voditi do nasilja in napadalnosti.“

V svoji okrožnici vsemu delovnemu ljudstvu Amerike pravi minister za delo: „Dan dela je vidni izraz ameriške svobode in ameriškega napredka. Ta dan pošilja ameriško delavno ljudstvo pozdrave svojim bratom v inozemstvu. Pozdrave delavcem v svobodnih deželah. Z njimi se borimo složno proti zastopnikom diktature in proti komunizmu. — Šestisočletna zgodovina dokazuje, da nikakršno nasilje ne more zatreti človeške želje po svobodi in človeškem dostojanstvu. Zato mi v Ameriki molimo in verujemo ter smo prepričani, da bodo končno delovno ljudstvo v komunističnih deželah zmagalo nad nasiljem, prepričani smo, da bo končno zmagalo nad zlom.“

Svobodne delavske zveze

Glavni tajnik mednarodne zveze svobodnega delavstva v Ameriki J. H. Oldenbrek pravi v svoji poslanici: „Sedaj, ko je končan boj na Koreji, je naloga delavstva, da se bori še naprej za svobodo in mir ter

proti največjim sovražnikom človeštva, ki so: revščina, pomanjkanje, bolezen in nevednost. Zato pa se moramo boriti skupno z demokratičnimi delavskimi organizacijami vsega sveta za dosego stalne zaposlitve, za starostno in bolezensko zavarovanje in za izboljšanje življenjskih pogojev vsega delovnega ljudstva.“

Predsednik druge največje delavske zveze (CIO) Walter P. Reuther poudarja, da ne smejo ameriški delavci ob prazniku dela misliti samo na svoje probleme, ampak tudi na najvažnejša vprašanja delavstva vsega sveta. Na ta dan bode delavno ljudstvo Amerike spet sklenilo, da hoče z besedo in dejanji delovati za dosego velikega bratstva svobodnega delavstva vsega sveta.

Predsednik prve največje ameriške delavske zveze (AFL) George Meany pravi v svoji poslanici, da morajo postati svobodne delavske zveze najvažnejši in najmočnejši branik prave demokracije. Nadalje zagotavlja pomoč ameriškega svobodnega delavstva vsem narodom v komunističnih državah v njihovem boju proti nasilju in izrabljanju.

Najboljši dokaz, da v Ameriki dan dela ni privilegij samo posameznih skupin prebivalstva, ampak je to praznik vsega ameriškega ljudstva, je v tem, da so tudi najvažnejše verske skupine v Ameriki izdale ob tem dnevu posebne poslanice. To dokazuje da delavski pokret v Ameriki ni razredni boj. V poslanici katoliške verske skupine je poudarjena želja, naj bi delavstvo, delodajalci, kmetje in duševni delavci v skupnem delu čim več doprinesli do tega, da postanejo vsi skupaj celemu svetu svetel primer krščanskega bratstva.

Verjeli so orožnikom

in v svoje varstvo za desko, kar so smatrali nato orožniki za hudo žalitev in napad na uradne osebe.

Orožniki pa so nasproti tem izpovedbam zatrjevali, da sta jih Franc Robnik in njegov sin Hilarij dejansko napadla in da sta morala vedeti — ker so se orožniki izkazali baje z legitimacijo — da prihajajo po uradnem poslu.

Po večurni razpravi so sodniki rekli, da so vsi obdolženci krivi, ker ne verjamejo njihovim izpovedbam in izpovedbam prič, ampak navedbam orožnikov. Obsodili so zato Franca in Hilarija Robinika vsakega na 6 mesecev težke, s postom oziroma s trdim ležiščem poostrene ječe. Na tri dni zapora je bila pogojno obsojena Marija Robnik in na dva dni pogojno njen brat Andrej Riepl.

Med razglasitvijo obsodbe se je stari oče Franc Robnik onesvestil, še preje pa je pretresljivo zaklical večkrat: „Mi smo nedolžni!“ — Stari Robnik je znan kot zaveden in značajan slovenski človek ter dober gospodar in zadružnik. Robnikova družina pa je znana kot ugledna slovenska družina, ki so jo že nacisti preganjali.

Dne 1. septembra t. l. je bila pred porotnim sodiščem v Celovcu izrečena obsodba, ki dokazuje, da sodišče priznava predvsem ali pa edino pričanje, ki ga izrečajo uradne oblasti, v tem slučaju orožniki.

Pred sodiščem je bil 67-letni kmet s Huma v Šmarjeti pri Velikovcu Franc Robnik pd. Martin. Poleg njega je bil pred sodiščem kot obtožen še njegov sin Hilarij, sinova žena Marija in njen brat And. Riepl. Obtoženi so bili obdolženi, da so dne 29. junija letos besedno in dejansko napadli orožniškega inspektorja Leopolda Kultererja in Vilibalda Schönfelderja, ko sta omenjenega dne hotela zaslišati Franca Robnika.

Pri zasliševanju so Franc Robnik in ostali obtoženci izpovedali, da se ne čutijo krive, ker so orožniki omenjenega dne prišli v civilu, se niso izkazali kot orožniki in so takoj nastopali zelo osorno in celo agresivno. Še danes ne morejo obtoženci razumeti, kaj so pravzaprav orožniki hoteli, ko so jih hoteli zasliševati o nekem umoru iz leta 1945. Zato je tudi razumljivo, da je starejši Robnik zagrabil v razburjenosti

Pravičnost — temelj države

V „Našem tedniku“ sem brala, da so na Želinjah v zadnjem trenutku odpovedali dijakom dvorano, ker so hoteli tam prirediti slovensko igro. Nič čudnega se mi to ni zdelo, ker je tak način postopanja popolnoma v smislu „dela“ za sporazum in sožitje med obema narodoma na Koroškem. Vse to je resnica, pa tudi še nekaj drugega.

Na Dunaju je na bivšem cesarskem dvoru napis: *Justitia fundamentum regnorum*. Po naše se to pravi: Pravičnost — temelj države. Dunaj je bil nekoč glavno mesto mogočnega Avstrije. Ta pa je propadla. Zakaj? Ker se ni ravnala po zgoraj omenjenem navodilu, ampak je sejala krivico in je zato žela nesrečo.

Spominjam se še, ko so pred prvo svetovno vojno v takrat mogočni Avstriji govorili: „Če pride kdaj do vojne med Avstrijo in njenimi sosedi, bo postala Avstrija še mnogo večja in še bolj mogočna, saj razpolaga z vsemi za vojskovanje potrebnimi surovinami. Spominjam pa se tudi, da so takrat na tako trditev neki 84-letni stari kmečki oče rekli: „Če v Avstriji pride do vojne, bo šla Avstrija v drobne franže. Če v kakšni državi pride do vojne, imajo državljani največjo možnost, da se državi izkažejo hvaležne, če imajo seveda vzrok za to. Ako pa je država proti svojim državljanom krivična, pa imajo ti ravno v vojni največjo možnost, da državi to krivico povrnejo.“

Stara Avstrija je skrbela samo za dve narodnosti, za Nemce in Madžare, ostali narodi pa niso imeli pravic. Zato pa je tudi prišlo do razkosanja stare, mogočne Avstrije, kakor hitro je prišla vojna in so imeli narodi priliko, da so postali samostojni. Okrog Dunaja je ostal samo mali del današnje Avstrije. Ta pa se iz zgodovine ni veliko naučila, ker postopa s Slovenci na Koroškem in s Hrvati na Gradiščanskem še naprej tako, kakor je postopala stara Avstrija. Primer na Želinjah nam je samo en dokaz več.

Spominjam se še prav dobro, ko je prišel leta 1933 popoldne, ko sem ravno hotela oditi na polje na delo, k nam kakih 55 let star gospod. Rekel je, da prihaja od vlade in da hoče zvedeti pravo mnenje ljudi. Razgovarjala sva se skoraj tri ure. Začetkom mi je začel pripovedovati, da imamo Slovenci na Koroškem vse pravice. Vedel je natančno, koliko pevskih društev imamo, koliko ostalih društev in da smemo prirediti tudi igre.

Rekla sem mu: „Kaj nam vse to pamoaga, kaj nam pomagajo pevska društva, kaj

tudi igre in prireditve, ko pa koroška nemška šola našo slovensko mladino tako drži za vrat, da se bo mladina zadržala za vsako slovensko stvar. Rekla sem še tole: „Kdor hišno opravo dela, temu se reče mizar, kdor dimnike snazi, temu se reče dimnikar, kdor pa ljudi mori, temu se reče morilec, kdor pa naši mladini trga najplemenitnejša čustva iz src in jim mori ljubezen do materinskega naroda in jezika, ta je še hujši kot morilec in za njega sploh ne najdem imena.“

Pri vsem tem razgovoru sem imela takrat vtis, da je tujec po začetnem oklevanju in po dokazovanju, da imamo Slovenci na Koroškem vse pravice, le spoznal, da to ni res. Spoznal je, da eno največjih krivic doživljajo Slovenci na Koroškem v koroški šoli, ki nam našo mladino odtuje in raznaroduje. To je delala koroška šola že vsaj 50 let pred prvo svetovno vojno, je delala kljub vsem mogočim obljubam takoj po plebiscitu vse leta do Hitlerjeve zasedbe in dela še danes.

Zato v celoti odobravam omenjeni dopis v „Našem tedniku“ z dne 20. avgusta, kjer je zapisano:

„Prava koroška šola bi bila morala in bi morala slovenske otroke učiti ljubiti in spoštovati slovenski jezik!“

„Koroško prazgodovinsko velemesto“

Pod gornjim naslovom je bil objavljen v dnevniku „Volkszeitung“ z dne 27. avgusta letos opis položaja Gracarce, domnevne starodavne naselbine na njej, uspeh lanskoletnih poiskusnih izkopavanj in načrti za bodoča raziskovanja te tajinstvene gore ob Klopinskiem jezeru. Podpisan je bil neki „W“.

Če se podobna opisovanja strokovnjakov gibljejo v mejah možnosti in verjetnosti, jih moramo pozdravljati. Saj pomagajo razkriti tajne preteklosti in budijo zanimanja za davno zgodovino dežele. K članku, kakor pa je bil objavljen, je treba pripomniti, da je domneva o velemestu na Gracarci verjetno le nekoliko pretirana. Če bi bila tudi vsa stopnišča na severnem pobočju pozidana in naseljena, bi naselbina komaj dosegla pomembnost današnjega trga. Manjkajo za res veliko naselbino tam vsi pogoji, glavno je vprašanje vode. Toda to še v omenjenem članku ne bi bilo tako hudo.

Naslov je morda preračunan na učinek, ki naj vzbudi zanimanje med zgodovinarji raziskovalci. Čudna pa je v članku trditev, da povzročajo v gori napotje drevesa v jakosti enega metra premera. Vsak pa pri nas ve, da so taka drevesa žal že davno padla pod sekiro lesnih trgovcev in to ne samo na Gracarci, ampak povsod v deželi.

Skrajno neokusen pa je v omenjenem opisu sledeči odstavek: „Pri poskusnih izkopavanjih prejšnjega leta je zbudilo posebno zanimanje šest v skalo vsekanih sedežev, od katerih pa je bil samo eden odkopan. Nekaj dni pozneje pa so ga kmetje razdejali, ker so pod njim slutili — zaklad kralja Atila. V neki noči, ko je bila polna luna, so šli ljudje iz okolice, skrivaj in oboroženi z rovnici in kladivi, skozi tem-

ni gozd do višine, kjer je bil omenjeni sedež. Točno ob polnoči so razbili med raznimi obredi (ceremonijami) sedež, da bi v skali za njim našli zaklad. Seveda pa niso ničesar našli. Pet drugih v živo skalo vsekanih sedežev pa je še ohranjenih“.

Prednje poročilo se bere kot prava razbojniška povest in človek pri tem ne ve, ali naj se jezi ali smeji.

V zagovor grabeljskim kmetom pa moramo napisati nekaj ugotovitev. V tridesetletju med letom 1920 do 1950 sem bil večkrat na gori, vsakokrat sem sedež videl, vedno je bil na površju in nikoli ga ni bilo treba odkopavati. To je mogel ugotoviti vsak obiskovalec Gracarce, obstoj tega sedeža in njegova oblika pa sta bila vsakemu obiskovalcu in vsej okolici znana. Bila je to surovo v skalo izdelana vdolbina vrh gore, v širini in globini približno enega metra, v obliki sedeža naslonjača. Znan je bil samo en sam sedež, o drugih peterih sedežih ni bilo nikomur ničesar znanega. Morda so pod nasipino ali pa so vdolbljeni samo v domišljijo poročevalca omenjenega članka. Do leta 1951 je bil omenjeni sedež nepoškodovan, kakor že vsa stoletja in mogoče tisočletja preje. Nikoli nikomur ni prišlo na um, da bi vrtal v skalo za zakladom rajnega Atila. Leta 1951 pa so razbili dno sedeža neki pobačini, toda ne grabeljski, bili so iz daljne okolice. Bili so napitani z današnjo vzgojo pustolovskih povesti, kar je pri nas splošno znano in dokazano. Bil je torej ta sedež preje razbit kakor pa so začeli z raziskovanjem Gracarce. To je bilo z obžalovanjem tudi že ugotovljeno v poročilu o uspehu raziskovanja na Gracarci v letu 1952 v listu „Volkszeitung“. Tam je bilo rečeno: „To nepopravljivo škodo je povzročila nerazodna mladina“.

Naj bi gospod W. pogledal omenjeno mesto v tem poročilu svojega lista in naj si ga pazljivo prebere. Tedaj se gospodom zgodovinarjem ni zdelo potrebno, da bi poklicali na odgovor svojo mladež. Potrebno pa se jim zdi sedaj okrcati potrpežljivega kmeta, da bi tako zgodovina za vse bodoče čase metala krivdo na razbitje omenjenega sedeža na ljudstvo, polno vraž in praznovanja, ki gre opolnoči in ob polni luni v goro razbijat redke spomenike davnine.

Če bi g. W. stregel s svojimi srednjeveškimi čarovnijami svojemu kavarniškem omizju, bi me to toliko ne zanimalo, če pa začne otresati svoje laži-domisleke v listu, ki je namenjen javnosti, je pa to neopravičljiva lahkomišelnost. Ob takem pisanju ima najboljšje začinjen zgodovinski članek odvraten priokus. Upravičeno bi mogli pričakovati od gospodov, ki pišejo take članke, več poznanja razmer in več resnosti.

Peter Mohar

Gozd poleti

Gozdič, ti si moj prijatelj,
všeč mi je tvoj mirni hram,
ohladiš mi trudno čelo,
križ ttopljenja jemlješ z ram.

Rad prihajam vse poletje
k tebi v senco golorok.
Klopca mi je star parobček,
veje nad menoj — obok.

Tukaj jagode zorijo,
mnogo stez je do malin,
borovnic so polne jase
in zdravih korenin.

Gobe čudovito hitro
tu po dežju rasejo;
kjer je dosti sočne trave,
tam se srne pasejo.

Izpod skal pa voda teče,
čista, da se kar iskri;
en požirek zadostuje,
da mi žejo pogasi.

Mično drozd na citre svira,
slavčki v šumi vmes pojo,
kos živahno poživgava,
žolna bobna na drevo.

Prav udobno je ležišče
iz zelenega mahu. —
Vem, da bi zamenjal z mano
kdo iz boljšega rodu.

Limbarski

PREGOVORI

Pokopališče, umobolnica in zapori, to so kraji, kamor kmalu morejo priti preveseli tovariši.

J. S. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(34. nadaljevanje)

Vsi Putimci so že končali in so odjezdili. Belčka so še vedno ogledovali. Spet in spet so ga sprevaljali in ga občudovali na dvorišču kasarne.

Cimburi se je krčilo srce. Nič dobrega ni slutil zase ne za konja. Spomnil se je na Kovando, prepozno se je kesal in tarnal, da bi vendarle moral dati žrebca spomladi skopiti.

„Ločili naju bodo, prav gotovo naju bodo ločili,“ mu je šepetal notranji glas.

„Žrebca bomo obdržali mesec dni na poskušnji,“ mu je pravil živinozdravnik in vojak je takoj nataknil žrebca državno uzdo in ga peljal v hlev. „Če se bo obnesel, dobite za žival, kolikor boste hoteli.“

„Ne prodam Belčka...“

„Potem pa dobite toliko, za kolikor ga bomo mi ocenili. Denar bomo oddali pri županu — vi ste Jan Cimbura — iz Putime št. 25 — kaj ne?“

V staji je zahrzal žrebček, Cimbura pa se je v srcu razjokal za njim in z uzdo v rokah odhajal iz vojašnice...

Pobit se je brez konja vrnil domov. Uzdo je obesil na klin in ni spregovoril besede — tudi jedi se ni dotaknil.

„Bodi pameten,“ ga je resno, toda ljubeznivo opominjala žena. „Še sina odpeljejo v vojsko, oče in mati pa se žalostita in kaj pomaga? Človek božji, če morajo otroci k vojakom, pa konj ne bi?“

Cimbura je prikimal — pamet mu je velela, da je govorila Marjanka sveto resnico,

in že je računal: še leto in bo šel v Pisek pred vojaško gospodo ne s konjem, temveč s Piksovim sinom, ki ga ljubi kakor svojega, in še dve leti, pa bo šel s Francem, drugim sinom — in Cimbura ni dvomil, da ne bi bila gospodom tisočkrat bolj všeč kakor Belček. In pred očetovimi očmi sta se pojavili vitki, sloki postavi obeh fantov. Leta teko kot voda — in kakor letos v šolo, tako bo nekoč peljal na nabor tudi svoja dvojčka, Martinka in Vaška, in kako težko se bo ločil od njiju. Žival je žival, od te se srce lahko odtrga, lahko nanjo pozabi, četudi je to Belček, tako se je potolažil. Posebno še tedaj, ko mu je sosed Hubaček, ki je bil tedaj župan, izplačal takoj, ko je potekel stavljeni rok, nezaslišano vsoto — celih dvajset stotakov za žrebca in izročil pismo, da ostane Belček pri vojaki.

Toda Cimbura ni žaloval sam. Za dobrim konjem so žalovali tudi otroci, pa ne samo Cimburovi, temveč vsi otroci v Putimi. Belček sicer ni več hodil opoldne k šoli, ni gledal poleti skozi odprto okno na svoje prijateljčke, ni postajal na pragu in ni čakal na njihove skorje kruha, ker je imel važnejše in težje opravilo, vendar je ostal veren prijatelj otroškega drobiža. Otrok je lahko sedel na Belčka, lahko mu je zlezal pod noge, mogel ga je vpreči in izpreči, kar je hotel je lahko napravil z njim — in konj mu ni storil nič hudega — in to zlato žival so sedaj otrokom vzeli in odvedli k vojakom.

Tako je minilo nekako pol leta. Zima se je bližala. Pred seboj je pošiljala meglo, slano in vedno krajše dneve. Golo drevje je žalostno čakalo na njen prihod.

Lepega jesenskega dne je odjezdilo iz pišeške žrebčarne nekaj jezdecov. Na čelu je

na vranje črnem žrebcu jezdil ritmojster, za njim pa na težkih konjih vojaški odličniki... Jezdili so po Vodnjanski cesti in lepo jim je bilo. Izza oblakov je kmalu pokukalo zlato sonce, srebrne nití babjega leta so plavale po zraku, s polj ob cesti je dišalo po dimu pastirskih ognjev.

Jezdci so pustili za seboj Semeče, Novi dvor, seliborski ribnik in šele nekje ob Provincu so pomislili na vrnitev. Ritmojster je obrnil vranca na desno, zavil s cesarske ceste in obrnil k Skaliam, Hermanom in k Ražicam.

V Putimi je ura bila deset. Učitelj je pravkar spustil prvi oddelek učencev domov, ko so na lesenem mostu čez Blanico, kakor kadar vošlo zagrmí, zazvenela konjska kopita.

„Vojaki, vojaki!“ so se razveselili otroci in se ustavili z učiteljem pred šolo. Počasi, v koraku se jim je bližalo krdelo konjenikov.

„Hvaljen Jezus!“ so v zboru pozdravili dečki in deklice. Častnik se je nasmehnil, odzdravil in z eno roko pridržal ognjevitnega žrebca, z drugo se je uprl nalahno v bok ter gledal dečke, naraščaj — „Kanonenfutter“ — kakor ga imenuje vojaška latovščina...

Tudi dečki so se očitno zagledali vanj. Ugajali so jim njegovi visoki, lahki, tesni škornji z rumeno trstiko za golenico, všeč jim je bil tudi črni konj in rumeno sedlo na njem. Oči so jim trepetale in žarele kakor zvezdice; toda zdajci je nekdo med njimi zaklical: „Belček, Belček!“ „To je Cimburov Belček!“ so zavriskali otroci.

„Belček, Belček! Tu imaš! Pojdi sem!“ so klicali drug čez drugega in so z rokami takoj iskali v žepih, v usnjenih in slamna-

tih torbah.

Žrebec-serec je dvignil glavo, zastrigel z uhlji, uprl velike, črne oči v otroke in se trenutek obotavljal, kakor da išče v spominu — potem se je naglo stresel in planil naravnost k otrokom. Zaman je kaplar, ki je na njem sedel, nategoval brzdo, klet in zmerjal.

Kakor palček majhen dečko je stekel Belčku naproti. „Lejte, otroci, to je naš Belček,“ je ponosno klical med potjo in stegoval roke proti konju. Konj se je ob dečku ustavil, veselo zarežgetal in vohal Cimburovega Martinka, ki je tu srečal svojega dragega tovariša... Žrebec je sklonil glavo k njemu, mu vohal v torbo, Martinek ga je božal po mehkelem nosu, ga zgrabil za uzdo in moledoval: „Vojak, moj dragi vojak, pusti me na Belčka!“

Ritmojster se je smejal, smejali so se tudi ostali vojaki. Kaplar se je sklonil, dvignil dečka in ga posadil predse v sedlo.

„Belček, zajahamo k nam, to bo ata vesel — in mamica in Hanzek in Franček in Verunka pa Vašek — ta je bolan in ga danes ni v šoli — vsi pri nas se bodo razveselili,“ je čebljat otrok in žrebec se je, kakor bi razumel, obrnil in tekel naravnost k Cimburovim, ostali vojaki na konjih pa za njim.

Pri Cimburovih so pravkar mlatili. Gospodinja je kuhala obed. „Kaj pa je to?“ je pomislila, ko je začula v sobi ob kaminu topot konjskih kopit. Skočila je k oknu in glej — Belček se je vračal k njim. Martinek je sedel na njem, za Martinkom pa vojak s povoščenimi brki in za Belčkom je šlo še pet ali šest drugih žrebcev...

(Nadaljevanje na 5. strani)

CELOVEC

Nedeljska služba božja je ob pol deveti uri vsako nedeljo v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse.

Izlet podjunske mladine na Sv. Višarje

Kot smo že objavili, priredi podjunska mladina v dneh 19. in 20. t. m. izlet na sv. Višarje. Izkaznice in za skupni potni vizum potrebni formularji so po župnijskih uradih že pobrani. Prijave se torej ne sprejemajo več. Kdor ima pa potni list (Reisepass), naj se javi najkasneje do 13. septembra na upravi „Našega tednika“, da bomo lahko tudi za te priskrbeli prostor v vlaku, ker se bomo iz Celovca vozili v lastnih železniških vozovih. Odhod iz Celovca je v soboto ob 7.33 zjutraj in v Žabnice prispemo ob 1/4 11. Do Celovca naj bi se pripeljal vsak po svoje, samo mora biti do 1/2 8. ure na glavnem kolodvoru v Celovcu. Tam se zberemo in se odpeljemo skupno.

Z nami potuje naš duhovnik, ki bo na Višarjah tudi spovedoval. Eventualna podrobna pojasnila za izlet sprejmete ustmeno, pisмено ali telefonsko (štev. 43-58) v upravi „Našega tednika“. Vozni stroški in potno dovoljenje od Celovca do Žabnic in nazaj v Celovec bodo znašali šil. 35.—.

DAROVI ZA STARČEV SPOMENIK

Mici Janesch, Tinje 10.—; Karicelj Valentin, Polena 20.—; Petrič Janez 20.—; Gelautez Antonia, Sovče 20.—; Neimenovani 20.—; Pisjak Lambert, Radiše 10.—; Koren Johan, Slatne 10.—; Rumpold Kati, Dole 5.—; Dr. Oskar Meister, Graz 20.—; Jožefa Michl, Unterholz 10.—; Stern Paul, Korte 20.—; Mack Agnes, Obirsko 42, 10.—; Hribernik Maria, Sele 56, 5.—; Neimenovani duhovnik 5; Jank, Radiše 10.—.

Lepo število Starčevih častilcev, njegovih sotrudnikov in sodelavcev se je že odzvalo povabilu, da hočemo koroški Slovenci svojemu prvoborcu postaviti spomenik. Ker pa naj bi bil spomenik tudi umetnina ne samo kamen, bodo tudi stroški večji. Vabimo tudi še vse druge, da se pridružijo s svojim prispevkom. — Prosimo, da na položnici zabeležite, da je dar namenjen za Starčev spomenik.

Daruj tudi Ti za Starčev spomenik!

Darovi za pesnika Limbarskega

Neimenovani 10.—; Pisjak Lambert, Radiše 10.—; Hutter Alojz, Grebinj 50.—; Črnogorski, Bilčovs 30.—; Stern Paul, Korte, 12.—; Grašič Franc, Pischeldorf 10.—.

GLOBASNICA

(Rozalsko žegnanje)

Letošnje Rozalsko žegnanje bo 27. septembra. Na predvečer od 6. do 7. ure je molitvena ura v farni cerkvi s priložnostjo za spoved. Farani so naprošeni, da na predvečer blagohotno sprejmejo prihajajoče romarje pod streho.

Dne 27. 9. zjutraj sv. maše od 1/2 8. naprej. Ob 10. uri je pridiga in peta sv. maša (ljudsko petje z godbo na prostem). Ob 12. uri bo duhovna igra na prostem, nato veseli družabni shod kat. mladine.

Mladina, verniki, pridite vsi na starodavno priljubljeno božjo pot k sv. Hemi in Rozaliji.

GLOBASNICA

Sprejeli smo z veseljem pismo naših deklet iz Švice. Dečle, le ne zabite naše lepe domovine. Prav nekaj novic se je zopet nabralo, ki jih želimo sporočiti. Seve smo bili vsi to poletje vsestransko v delo zapreženi, zato pa pohitimo zdaj z novicami.

Koncem majnika je narasla Greinerjeva družina z malim Štefkom, je to 6. zdravi fantek, ki je zagledal globaško nebo, morda se za spremembo zdaj še enkrat pokaže tudi kaka princesinja.

Tudi v Podjuni je prišel Štefek v Wolbartovo družino; blizu sv. Šimana v Rutah stoji Zmaharjeva hiša. Tudi to je nebo obdarilo s svojo prvo hčerko — Veroniko, gotovo veliko veselja. Vsem otroke ljubečim družinam čestitamo.

Pa še vselega ženitovanja ni manjkalo. Dne 27. 7. je Rarej Peter, marljiv prosvetaš v Podroju, peljal svojo Lonco, pd. Zepjevo okoli oltarja in potem veselo na svoj dom. Dekleta Marijine družbe so se poslovile od svoje članice in želele obilo Marijinega blagoslova na življenjsko pot.

Pri nas na Koroškem

Pri Štecklu je bila vesela svatba, prav domače, še nevestin brat je bil tako židane volje, da se mu je zakonski stan že kar priljublil; dobro upanje Mežnarce, ki je ostala sama, da ne bo treba več dolgo zdihovati „oženi se moj sin“.

Koncem avgusta pa je dala Mala vas drugi par. Lorenc Telavec, Mekjakov je pri Pograbljenu odpeljal Liziko v zakonski jarem. Ker je zaposlen v rudniku v Labudski dolini, je svojo ženo pustil še priateju in mami, njima v pomoč. Že k poroki so topiči praznično pokali, kaj šele, ko se je proti večeru zbirala mavška družina, pri Paharju, je bilo vrvenje in življenje. Našim parom želimo obilo zakonske sreče in božjega blagoslova.

Tudi o odhodu rajnih sporočamo. Dne 24. julija se je poslovil od Laznikove družine v Rutah stari „stric“ v 79. letu starosti. Zvesto in skrbno je služil 26 let svojemu gospodarju. — Dne 11. avgusta pa je končala zemeljsko pot Hrastova mat i Marija Pavlič v Podroju v starosti 62 let. Po dolgem bolehanju je nenadoma zapustila svoje žalujoče otroke. — Dan navrh, dne 12. 8., pa so pripeljali iz celovške bolnice Alojzija Lipuša, kolarja v Globasnici. Že dolgo ni mogel več prav zaužiti hrane in zadnje mesece so ga morali umetno pre-

Vse sočutje gre Permanovi številni družini s šestimi neodraslimi otroki, ki jim pomeni ta nesreča še nadaljnji križ! Požar jim je uničil vso krmo za zimo, stroje in orodje. Želimo, da bo prizadeti družini izplačana vsa zavarovalnina zoper ogenj in da bi ji vaška in občinska vzajemnost kakorkoli priskočila na pomoč! Ob sproščenih naravnih silah se človek čuti kot nebogljenček-otroček brez moči. Vsa domišljavost in razposajenost lahkoživega življenja mu upade in v skritem koticu svojega še vernega srca spozna, da ima Cerkev prav, ki pri slovesnih pranganjih in obhodih moli in kliče: „Strele in neurja, reši nas, o Gospod!“ Žal pa le prebogosto zaključuje človek ta pranganja ne z resnim „Amen — tako naj bo!“, ampak z veselnicami, ki s svojo nezmernostjo vsake vrste niso v čast ne Bogu in tudi ne človeku samemu...

Tujci so iztaknili lepoto naših vasi. Vsako leto jih je več, ki med nami preživljajo tedne svojega dopusta. Tudi otroci radi približijo iz mesta k nam, da se nasrkajo svežega zraka in zdravja. Farni dom je tudi letos odprl v karitativne namene svoja vrata in sprejel ves živ-zav pol-stotaka neukrotljivega mladega življenja.

S tujci so zaživele tudi naše ceste, ki pa takemu prometu s svojimi ovinki in klanci

GOSPODINJSKE ŠOLE

Začetkom novembra se zopet prične pouk na gospodinjstkih šolah v Št. Rupertu in Št. Jakobu.

Starši, prijavite pravočasno svoje hčerkice v eno ali drugo šolo! S povečanjem strokovnega znanja boste podvojili doto svojih hčerk.

hranjati. Po kratkih urah je v naročju svoje družine izdihnil in na praznik Marijinega vnebovzeta bil ob številni udeležbi položen k večnemu počitku. Vsem žalujočim izkreno sožalje.

Kaj je še novega pri nas? Cerkvica sv. Šimana je dobila deloma novo streho in se vsem dobrotnikom lepo zahvali. Radi izostalih procesij zadnjih let je na ofru apostolsko revna.

Na veliko Gospojnico popoldne pa so prihitala na svojih hitrih „konjičkih“ dekleta iz Pliberka, Smihela in tudi domača, da se ta dan spomnijo svoje velike Zavetnice in matere Marije in bi se pod Njenim varstvom in pod vodstvom Cerkve zbirale. Gospod profesor Luskar je razložil pomen Mar. kongregacij.

Ob petju, prizorih in rajanju se je proti večeru zaključil lep dekliški sestanek, ki naj v bodoče najde po skupni želji svoje nadaljevanje v Smihelu in Pliberku.

Kakor vsepovsod tako se tudi tu veliko popravlja in zida. Farna cerkev je dobila v pročelju boljše in vidno lice — tako kakor sta si želeli cerkvena in svetna oblast. Nova občinska hiša bo že menda do jeseni pripravljena za uradovanje. Posebno pa rastejo nove stanovanjske hiše ob glavni cesti. Pridne roke zmorejo vse. Tudi župnišče dobi nov klobuk. Ob šoli regulirajo potok, ki bo odstopil kovaču Juriju široko pot za eksport in import.

Nekaj posebno razveseljivega pa bo letošnje globaško žegnanje, dne 13. sept. Nanovo, edinstveno popravljene orgle bodo ta dan zapele pod roko gospoda prof. Miheliča. Zato vsi lepo vabljeni!

ŠMARJETA V ROŽU

V soboto zjutraj, 5. t. m., se je prignalo čez vrhove, bliskalo in grmelno in lilo. Zal nevihta ni šla mimo nas brez nesreče: pri Permanu na Selu je udarilo v gospodarsko poslopje in strela je povzročila požar, ki ga je družina in vsa vas doživela že enkrat, še komaj pred 21 leti.

Bilo je aprila 1932. Iz Komopoševga dimnika se je tedaj dvignil plamen in vihar ga je zanesel na sosednja poslopja. Upepelil je šest objektov, le Jeronča in Primka so mogli rešiti.

In tako bo vaška kronika spet zabeležila 5. september 1953 kot dan nesreče, ko je plamen visoko zagorel nad hiše in skednje ter ustrahoval vse vaščane. Apaška, borovelska in domača požarna bramba so omejile ogenj in rešile Permanovim vsaj stanovanjsko poslopje, sosedom pa tudi ostalo imetje.

ne zadoščajo. Ni čuda, če se pripetijo tudi med nami vedno zopet večje ali manjše prometne nesreče. Jurijeva mati na Blatu v Dolnji vasi je 25. avgusta zvečer odnesla težke poškodbe, ko jo je tovorni avto pritisnil ob plot (na ovinku je privozil prehitro in ga je zamedlo na levo stran ceste, kamor se mu je izognila omenjena mati). Leži v celovški bolnici in se zdravi. Želimo, da kmalu okreva in se zdrava vrne med svoje.

V sanatoriju pa leži tudi Pehmanov Pepi z obema nogama v gipsu. Peljal se je 2. t. m. z motorjem v Sele na svoje zidarstvo delo. Na poti ga je srečal Hajnžičev tovorni avto, ki mu je prizadejal hude poškodbe. Upamo da se bo kmalu zopet mogel voziti.

SELE

V sredo, dne 2. septembra, zgodaj zjutraj je v hitrem diru z motorjem sin zidarskega mojstra Jakliča tako nesrečno zavozil ob Hajnžičev tovorni avto, da si je zlomil nogo. Naslednji dan se je v Košuti ponesrečil dr. Hammerschlag, zdravnik v Gospi Sveti. Pri plezanju po Košutnem skalovju je strmoglavil navzdol in poleg zloma noge zadobil tudi druge poškodbe. Oba ponesrečena so odpeljali z rešilnim avtom v celovško bolnico.

Šola na Kotu je dovršena. Sedaj napepljujejo vodo. Ko bo vodovod dogotovljen, bo slovesna otvoritev in blagoslovitev. Verjetno bo to 20. ali morda šele 27. septembra.

GLINJE — MACNA

V torek, 15. septembra, je ob 9. uri na Macni letos zadnja božja služba. Počastili bomo Mater božjo sedem žalosti. Njej je cerkvica vrh Macne posvečena. Tako je bila letos trikrat na Macni božja služba, najlepše je bilo na god sv. Ane, ko sta Rož in Podjuna tako številno obdajala novomašnikov oltar na prostem ter molila, pela in poslušala duhovnika p. Cvetko in katoliškega lajka dr. Zwitterja in se končno ob božji mizi pokrepčala za življenjsko pot v višave verskega življenja.

Posebno hvalo zaslužijo fantje iz Podjune, ki so pod vodstvom dr. Cigana tako lepo z godbo spremljali ljudsko mašno petje. Tudi veliko šilingov je romalo iz žepov v cerkveno blagajno. Ko bo dovolj nabranih darov, bomo pa še popravili zidovje in streho stolpa in naročili zvon, da bo glasno opominjal k tako potrebni zbranosti pri sveti daritvi.

Zelo smo hvaležni č. g. novomašniku

Winklerju iz Borovelj, da je ponovil svojo primicijo pri Materi božji na Macni. Želimo mu hvaležnega srca, da bi vse njegove poti kot dober pastir spremljala Mati božja. Pot v višave verskega življenja je težka, da žal premnogi ne gredo več za duhovnikom, pustijo ga osamljenega. Naj novomašnik doživi po priprošnji Matere božje, da mu sledi mladina in odrasli z vernim veseljem in jekleno vztrajnostjo.

ŠENTJANŽ V ROŽU

Gledali smo prireditev, na katero so nas povabila v nedeljo šentjanska dekleta.

„Dobro!“ je moral priznati vsak gledalec. Nihče bi v najboljših pogojih več ne zahteval kakor to, kar je videl in slišal. Mi pa vemo, da pogoji niso bili niti zadostni, da bi smeli skopo ocenjevati prizadevnost, ki je bila več kot požrtvovalna in ki se še danes brani pohvale s: „to še ni bilo dobro in ono je še manjkalo.“

Sama so se lotila to pot dekleta učenja, sama so krojila obleke. In danes so v teh krojih nastopila in zaigrala.

Že igra sama nas je zadovoljila. Še bolj pa smo bili veseli vneme mladih igralk, ki so po svoji pobudi začele delo, ki je pokazalo javnosti, da je tudi v mladem rodu veliko ljubezni do materine besede in narodne umetnosti.

V priznanje uspešnemu začetku prosimo šentjanžka dekleta: „Še nam zaigrajte!“

IZ ROŽA

Bila sem na tečaju za konzerviranje sadja in zelenjave v Št. Jakobu v Rožu.

Ko sem čitala v „Tedniku“, da bo letos tudi na šentjakovski šoli tovrsten tečaj, sem z delom na polju in pri sušenju pohite. Starši šo mi radi dovolili.

V četrtek sem bila že na mestu in takoj smo se lotile dela. Veliko nas je bilo. Zelenjave in sadja pa toliko, da sem se kar ustrašila. Tako debelih paradiznikov še nikjer nisem videla. Pridno smo delale od jutra do večera, ter končavale z marmelado in paradiznikom še pozno v noč. Vmes pa smo imele tudi duhovno obnovo. Zadnji dan smo na vso moč pohitele, da smo končale še pred večerom in začele pripravljati za razstavo. Vse izdelke smo lepo uvrstile na mizo, jih s cvetjem in zelenjem okrasile in se veselile nad veliko množino tako lepih izdelkov.

Zadnji večer smo pele domače pesmi in kot sestrice v družini med seboj kramljale. Vesela sem, da sem imela priložnost spoznati tudi dekleta iz prejšnjih letnikov.

Med našim lepim razpoloženjem pa vstopijo prečastiti gospod Zaletel z velikim nahrbtnikom v roki. Takoj smo uganile, da bo zopet nekaj lepega za nas. In res! Videle smo veliko lepih slik iz naše ljube domovine. Ob pogledu na te slike smo se še bolj vnele v ljubezni do naroda ter sklenile, da bomo po zgledu Miklove Zale tudi me za vsako ceno ostale zveste Bogu, narodu, naši materi zemlji in njeni besedi...

Ob ločitvi smo druga drugi segle v roke in si rekly: „Na svidenje drugo leto, ko bo zopet tečaj.“

Vam, ki se ga letos niste mogle udeležiti, pa kličemo „Na svidenje“ drugo leto, ko bomo zopet imele tečaj za konzerviranje, v tem prelepem delu Roža.

Rožanka

ŠMARJETA PRI KOTMARI VASI

Martine Čemernjak ali Bartlnove Tinca ni več, tako se je raznesla novica v torek dopoldne po Šmarjeti in celi fari. Umrla je in lepo je umrla, saj se je pripravljala v svoji dolgi bolezni lepo na smrt. Še zadnji dan pred smrtjo je prejela svete zakramente za umirajoče. Vdano je prenašala težko bolezen, vedno še v upanju, da bo ozdravela, saj je bila v najlepših letih življenja. Ko se je bolezen poslabšala, je iskala pomoči v bolnici, kjer so ji nudili vsestransko pomoč. Ko ni bilo več upanja na ozdravljenje, so jo pripeljali na dom. Pretekli torek pa je za vedno zapustila svojo drago družino.

Pogreb je bil pretekli četrtek. Ob slovesu pri domu je pevski zbor iz Kotmare vasi zapel v slovo. Pogrebne obrede in sveto mašo so imeli g. Cvetko, ki so ob prezgodnjem grobu mlade matere imeli lep, v srce segajoč govor, da so se orosile oči vsem številnim vernikom, ki so v tako velikem številu spremili k večnemu počitku rajno Tinco. Nato so pevci zapeli še ob grobu lepe žalostinke. — Naj počiva v miru dobra Tinca v domači zemlji, ki jo je tako ljubila. Žalujočim sinovom in hčeram in možu izrekamo iskreno sožalje!

Foto Film

FOTOTRGOVINA
HUBERT WANDERER
 CELOVEC-KLAGENFURT, DOMGASSE 4
 Telefon 39-6-92

ŠT. JAKOB V ROŽU

Življenje in smrt si podajata roki. Zakon narave in božji je, da se ljudje poročajo in v družini ohranjajo življenje, dokler jih ne pokosi božja dekla smrt. Ker smrti nihče ne more pregnati, je tudi v naši fari pokosila moža, kakršnih je malo: Janeza Dersola, pd. Užmana iz Št. Petra. 1. septembra je umrl v starosti 76 let. Bil je pravi vzor delavnega, poštenega, značajnega moža, gorečega katoličana in zavednega Slovenca.

Po očetu je poleg vseh lepih lastnosti prejel tudi cerkveno ključarstvo šentpetrske cerkve in skupaj s pokojnim Kravcarjem očetom je nad 30 let skrbel za cerkev kot za svoj dom, sam ji je kupil majhen zvon in tudi še sedaj, ko ni bil več ključar, neprestano pomagal, da bi bila cerkev čim lepša. Pok. g. župniku Ražunu je veliko pomagal pri zidavi samostana in vedno je gledal samostan kot nekaj, kar je velikega pomena za vas in sad požrtvovalnih pridnih domačinov in mu skušal pomagati z vsem, kar je mogel. Ko je šel s svojo v drugič poročeno ženo Uršulo Rašinger v prevžitek, je pač mislil, da ga čaka v starosti mir in počitek. Toda ker je sin Hanzej že od vojske pogrešan in posebno, ker je nenadoma umrla še žena pogrešane sina, je prevzel vso skrb za tri nedoletne otroke. Njega bi morali preživljati drugi, toda sedaj je on preživljal s svojim delom kljub toliki starosti sebe in 3 otroke. Še malo pred smrtjo je kosil in vsa težka dela opravljal. Vedno je imel naročene verske in narodne časopise: „Mir“, nato „Koroški Slovenec“ in sedaj „Naš tednik“ in se zanimal za farno in narodno življenje.

Farani so z mogočnim pogrebom pokazali, kako so ga spoštovali, posebno pa šentpetrčani, ki so izgubili svojega častitljivega očaka in nadvse dobrega sosedu. Sv. Peter, za katerega cerkev je kot ključar toliko storil, mu je gotovo na široko odprl nebeska vrata, da sedaj pri Bogu uživa mir in počitek, ki ga na zemlji ni bil deležen.

Pokojni Užman je bil še za pričo Kravcarjevi Pepci, ko se je poročila z Mačičevim Hanzejem na Reko v letošnjem majniku.

19. julija sta se prav tako v Št. Petru poročila Mačičev Jozef in Šusterlnova Pavla (Lederer Jozef in Isop Pavla). To je bil res pravi par! Oba sta že iz takih družin,

da ometata najboljša. Pavla si je zadnja leta prisluzila v Švici prav lepo balo, Jozef pa je na Spodnji Reki napravil novo hišo, tako lep domek, da bi bilo vredno, da si vsak ogleda, kako se da okusno, lepo in praktično napraviti dom. Sicer je prav na dan poroke deževalo kot ob vesoljnem potopu, pa sta zato tembolj občutila, kaj se pravi, imeti lastno streho nad glavo. Vsi se Pavle še spominjajo, kako lepo ganljivo je igrala mamico pri igri: „Petrčkove poslednje sanje“. Če je že igrala tako lepo, bo gotovo še mnogo boljša mamica, ko bo uživala materinsko srečo ob lastnih otrocih in take sreče ji veliko želimo! Da pa se je bolj splačalo napravljati „ojset“, se je istočasno poročila tudi njena sestra Lojzka, šivilja v Beljaku, s Steyskal Johanom iz Rožeka.

6. septembra pa je bila poroka, da je dvignila celi Št. Jakob in Sreje. Vzela sta se namreč Primej Halleger, Primejev iz Srej, in Sticker Gusti, Tomaževa iz Št. Jakoba. Ženin je cerkveni pevec, nevesta pa je bila vedno najpridnejša pri pletenju vencev za cerkev ali za razne verske slovesnosti. Posebno pohvalno je, da smo pri tej poroki lahko zopet videli vse starodavne običaje, podobno kot nam je igrala družina v radiu predvajala navade „okoli ženitovanja“. Nevesta je sicer že davno izgubila mater,

toda oče ji je pripravil tako imenitno balo, da smo kar „zijali“ in občudovali. Tudi tukaj bi bilo vredno, da bi si to balo vsak ogledal: kako lepo je namreč pohištvo v naravnih barvah! Zato ni čudno, če se je „baba“ tako držala „čište“, da so jo komaj spravili doli, oziroma so jo morali izplačati. Poročil ju je žup. upravitelj g. Česen v šentpetrski cerkvi, za priči sta bili kolar Dobernik iz Srej in Šervicelj Franc iz Breznice. Pri „ojseti“ pri Primku pa smo morali ugotoviti, da „kuj vse krađe“; teto, rjušnico, nevesto, pa včasih še kaj drugega.

Vsem novoporočencem želimo mnogo zemeljskega in božjega blagoslova!

GREBINJ

Naš cerkvenik in organist Bartolomej Modrič je nam v petek, dne 28. avgusta, popoldne vsled onemoglosti zaspal za vedno. Že lani je bil zelo opešal in zadnjo zimo celo onemogel, le redko se je še letos pokazal v zakristiji. Rodil se je 24. avg. leta 1880 v Hodišah. Le tam je služil cerkvi kot ministrant in cerkvenik za očetom. V Ljubljani je dovršil orglarsko šolo in rad se je pozneje spominjal mojstrov p. Hugolina Sattnerja in Foersterja ter dobrotnika kanonika Kalana.

Leta 1911., dne 1. maja, je nastopil cerkveno službo tu v Grebinju. Zraven te je opravljal še službo sluga na občini. Omem-

Obsodba „Kleine Zeitung“

V zvezi z vrsto člankov, ki so vseprek dolžili in sodili dogodke iz časov zloma tretjega rajha majnika 1945, je bila izrečena prva sodba pri sodišču v Celovcu dne 7. septembra.

„Kleine Zeitung“, ki je te članke prinašala, je bila obsojena na objavo obsodbe brez komentarja, na poravnavo sodnih stroškov in na objavo obsodbe v slovenskem prevodu v „Slovenskem vestniku“.

„Kleine Zeitung“ je nastopila pot dokaza in ta dokaz ni mogla doprinesiti. Izkazalo se je, kakor smo pisali tudi v „Našem te-

dniku“, da se je govorilo eno in drugo in če vprašas domačine, bo pač vsak odgovoril, slišal sem, nekdo je rekel ali pravil, jaz sam pa nisem nič videl.

Sicer pa so dogodki iz majnika leta 1945 pač take vrste, da bi morali pričeti preiskovati začetek žaloigre leta 1938 in naprej in ne šele konec teh dogodkov majnika 1945.

Proti „Kleine Zeitung“ so v tej zvezi vložene še tri tožbe, ki bodo po vsej verjetnosti doživele isti konec kakor prva.

Tožitelje proti „Kleine Zeitung“ zastopa dunajski advokat dr. Stern.

Nekdanje šentruperške gojenke

prav lepo vabimo

na razstavo in prireditev, ki ju bomo priredile v nedeljo, dne 13. sept. 1953, ob zaključku tridnevnega tečaja za vkuhanje sadja in zelenjave v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu.

Razstavljeno bo raznovrstno vkuhanje sadje in zelenjava. Razstava bo odprta ves dan. Prireditev pa bo v telovadnici ob 3. uri popoldne s sledečim sporedom:

- 1. Naša pesem
- 2. Na vasi pod oknom
- 3. Nastop šentjakobskih gojenk
- 4. Raj
- 5. Govor
- 6. Gojenka, simbolična igra v 5 slikah

Prisrčno vabljeni vsi od blizu in daleč, zlasti vsa mladina. Pridite v lepem številu od blizu in daleč, da se po veselem svidenju zopet skupno naužijemo strokovnih in kulturnih lepot. Tudi za okrepitev bo poskrbljeno.

be vredno je še njegovo slikarsko delo, na kar spominja zlasti križevi pot na Lisni gori. Bil je pa tudi vojak tedaj, ko so se Avstrijci borili še za cesarja, in sicer je bil v začetku oktobra leta 1918. na italijanski fronti. Kdo ve, kaj bi se bilo zgodilo z njim, ako ga ne bi bila rešila najmlajša hči Marija, ravno tedaj rojena. Bilo je takole: Dobil je dopust in potem ni bilo treba več iti nazaj, ker je bilo že vojske konec. Rešen je bil in vedno je bil hvaležen ženi in hčerki. Žena mu je umrla leta

Vsi kmetijski in gospodinjski stroji
 plugi, brane, kultivatorji, pralni stroji,
JOHAN LOMŠEK
 ZAGORJE — ŠT. LIPŠ, P. EBERNDORF

Zahtevajte brezplačne cenike — Ugodni plačilni pogoji. — Prodajam tudi na obroke

1938, hčerka pa, ki jo je sam muzikalično izobrazil, je bila njegova desna roka in mu je naslednica. Pogreb zaslužnega moža je bil v nedeljo popoldne s pomočjo pogrebnega zavoda iz Velikovca- več pevskih zborov, požarna bramba in godbe so ga spremljale na najslovesnejši način. Peljali in spremljali so dragega pokojnega skozi celi trg in bila je vrsta udeležencev daljša kot cesta. Zadnjo čast so svojemu cerkvenemu služabniku skazali vsi štirje še živeči župniki: prošt Ninaus iz Beljaka, dir. Zimolin iz Celovca, Walcher iz Čač ter domači gospod župnik. Pridružil se je še g. župnik Pirker z Rude kot nekdanji grebinjski kaplan. Na grobu so prošt pridigali, trije župniki le kratko spregovorili, učitelj, vodja, pevskega zbora, pa je povzdigoval muzikalične oz. pevske zasluge rajnega. Mi mu pa iz srca želimo, naj bi ga kmalu k sebi sprejeli nebeški zbori, da bo z njimi Bogu slavo pel večno!

PLIBERK

Letošnji sejem se je vršil ob najlepšem vremenu in je bil temu primerno izredno dobro obiskan.

Tudi mnogo živine so prignali kmetje na trg in je bila kupčija srednja. Konjev je bilo precej prodanih.

Na številnih stojnicah so ponujali raznovrstno blago in tam je število gledalcev prekašalo število kupčevalcev. Pokazalo se je tudi, da pač kmečkemu ljudstvu manjka denarja.

Poljedelskih strojev je bilo precej prodanih in so firme Niemiez in Riepl, Traun in Marktl prišle na svoj račun, kmetje pa do novih strojev, ki bodo olajšali delo na polju in doma.

Za mali živ-zav so skrbele razne naprave, ki so otrokom nudile dosti sejskega veselja.

blatu sami peš, samo da bi se konji odpodčili.

Toda ko so se v Skočici o romanju sešli župniki iz daljne in bližnje okolice, ko so prišli dekanovi konji iz Vodnanj, dekanovi iz Bavarova, iz Protivina, Volyne, so jih kmetje z zanimanjem in strokovnjaško ogledovali, ko so kočijaži vozili okoli skočiškega gradu. Le Putimci so trmasto molčali, varčevali s hvalo, kakor da je zlat prašek, dokler ni prifrčal njihov gospod župnik. — Kakor veter sta pridirjala dva do dlake enakobarvna konja — prvi kakor drugi — enako visoka, da ju ne bi ločil drugega od drugega.

„A, a, pogledite no, od kod je pa ta kočija?“ „Ta bo izposojena, to so knežji...“

„Kaj? Izposojeni? To so konji iz Putime, konji našega župnika,“ so se tedaj ponosno razvneli Putimci in obstopili konja in kočijo — vsi dekanski pari so se morali umakniti, skriti se pred konji gospoda župnika Skale.

Zaradi tega so imeli radi svojega župnika in so bili ponosni nanj. Tudi danes so dvignili svoje glave navzgor k prižnici, toda svojega župnika so komaj spoznali. Kakor da je njegovo nasmevano obličje za deset let ostarelo, pobledele in se kakor s pajčevino prevleklo z mrežo gub. Vitka, pokončna postava se je sključila, kakor da nese po stopnicah težko breme in kakor da bi papir, ki se mu trese v belih rokah, tehtal stot. Z mrtvaškim, tujim glasom je začel čitati napoved o vojni, o dvojni vojni, v katero se je Avstrija hkrati zapelala s Prusko in Italijo. — Ženske so glasno zajokale, moški so povesili glave na prsi.

(Dalje prihodnjič)

zgubil, kakor da bi se v zemljo vdrl. Žrebce so spomladi razposlali po postajah in z njimi je zginil iz žrebčarne tudi Belček.

Ko bi pa Cimbura čital dunajske časopise, bi bral o tem, kakšne nagrade vleče Marengo po razstavah in kako dobiva na tekmah vse stave. Zvedel bi bil, da povest o tem žrebcu gre po vsej Evropi, da pišejo o njem kakor o najslavnejšem možu. Cimbura bi strme slišal ves zlagani rodovnik, ki so ga pripisali Marengu. Slišal bi, da je Belčku mati arabka, po andaluškem žrebčcu, torej čistokrven konj in nenavadno plemenit. In Cimbura bi prav gotovo — kakršnen je bil — sedel in s težko roko napisal tem časopisom popravek, da njegov konjič ni nikar Marengo, ampak da je to pošten češki Belček, njegova mati ni bila nikaka potepuška, pobegla arabka, temveč domorodna kobila Divja s Kovandovega hleva v Hradišču, nanjo je bil puščen žrebec Mušak pri Dvoraku v Prištini. To je torej češki konj, rojen in vzgojen v češki vasi v Putimi, pri kmetu Janu Cimburi štev. 25.

Škoda, da Cimbura ni čital teh časopisov. Še več bi zvedel o tej stvari, da je namreč najboljšega žrebca Marenga sam cesar daroval svojemu konjeniškem generalu knezu Windischgrätzu.

Belčka ni opazil nikjer več ne Jan, ki je z 11. pišeškim polkom kronskega princa Alberta Saškega ležal v Tridentu, ne Franček, ki je pred dvema letoma na jesen odšel k vojakom k ženijskemu zboru in bil prideljen k raketnemu oddelku.

VI.

V Putimi je župnikoval že deset let župnik Hinko Skala. Deset let je stopal v ne-

deljo in praznik po ozkih stopnicah na leseno prižnico in svoji verni srenji oznanjeval, kdo se bo ženil, za koga se bo brala maša, oznanjeval je pot in procesije in red božje službe. Vse to je s svojim mirnim glasom prebral po pridigi. Zupljani so ga imeli radi in do neke mere so bili celo ponosni nanj: kajti obsedla ga je taka človeška slabost, ki ga je z njimi zblíževala. Kakor vsi njegovi kmetje v župniji je tudi on ljubil konje. Bilo je čudno, da je Skala — po rodu iz Piska, torej mestni otrok — po enem letu, kar je prišel med Putimce v njihovo starožitno župnijo, vzljubil konje. Ne morda določene konja ali pa dva para, temveč konje sploh. Posebno še popolnega lbrežihbnega konja. Vendar je bil velik razloček med njegovo in kmečko ljubeznijo. Kmet je čutil s svojim konjem ali kobilo, zrasel je z njima in se ni mogel od njiju ločiti, tudi ko sta mu ohromela ali oslepela. Župnik Skala se je znebil konja gladko in lahko, če ga je mogel nadomestiti z drugim in boljšim. Konja z napako v hlevu ni trpel. In nihče ga drugače ni videl voziti se kakor v diru. Na dvorišču se je usedel v kočijo in pogledal na uro: „Pelji, Mate,“ je naročil in se zagledal konjem v noge in glave. Ko je kočija priropotala na pišeški tlak, je spet pogledal na uro. „Dobro teko,“ je pohvalil, če voznja ni trajala več kot četr ure. — „Moram pogledati za novim parom,“ je ježno zagodel, če so konji za minuto zakasnili.

„Konje ljubi, ali čuta zanje nima, čuta mu manjka,“ so govorili kmetje, „ker ni s kmetov, ni zrasel v tem. Konj mu je pač konj, samo da je zdrav in lep, v tem ga mešan izdaja.“ Oni pa so hodili v dežju in

Slovensko kulturno društvo v Celovcu

Nastopi in uspehi „Celovške igralske družine“ ob lepih prizorih in poučnih besedah iger so nam vsem dokaz, da se v skupnem in pridnem delu rodijo lepi sadovi domačega duha in prave domačnosti. In to predvsem, če pogledamo idealizem in vztrajnost igralcev in sodelavcev za kulturno delo v Celovcu in na gostovanjih po deželi.

Organizatorično gledano pa smo v naši igralski družini čutili neko praznino. Bolehali smo na neizpolnjeni vsebini tega, kar imenujemo prosveta — to je na pravi kulturni organizaciji.

Ze pred leti so sklepali v Celovcu o ustanovitvi prosvetnega društva. Do ustanovitve pa ni prišlo, ker srca tistih, ki so društvo pripravljali, niso plamenela in morda niso bili prepričani do skrajnosti, da je Celovcu res treba dati slovensko kulturno organizacijo, slovensko kulturno — prosvetno društvo.

Po daljšem delovanju „Celovške igralske družine“, je le prišlo po intenzivnem delu, pripravljajući in resnih razgovorih z našimi prosvetaši dne 19. junija 1953 do ustanovnega občnega zboru slov. kulturnega društva. Tega se je udeležilo precejšnje število rojakov iz Celovca. Na dnevnem redu je bila poleg govorov predvsem volitev odbora. Z velikim navdušenjem so navzoči na občnem zboru izvolili za predsednika g. Karla Rojška, dolgoletnega, razumnega in pridnega kulturnega delavca. Za tajnika je bil izvoljen Albert Sadjak. Novo društvo se imenuje „Slovensko kulturno društvo“ v Celovcu. Pravila društva so bila predložena pristojni oblasti v potrditev. Praktično bo pričelo društvo delovati s kulturno prireditvijo, ki bo v soboto, dne 3. oktobra.

Občni zbori niso samo zaključek starega, marveč tudi začetek novega prosvetnega delovanja. Hvaležen je pogled nazaj na storjeno, četudi še tako neznanstvo, ker ga je ustvarila izključno dobra volja vseh

„PROSVETAŠ BITI SE PRAVI: URITI SE V DOBREGA VOJKA ZA ŽIVLJENJE.“

sodelavcev. Še hvaležnejši pa je pogled naprej. Da se ob jasnem delovnem načrtu ne porazgubimo v drobcih, da ne izgubimo celotnega pregleda in da v nas ne bo hiral veselje za nadaljevanje — za vse to bo skrbel odbor novega društva.

Naše prosvetno delo bodi tudi za naprej očitno in odkrito. Saj se borimo za dobro stvar, če se borimo za kulturno, slovensko in katoliško zavest v nas in v naših prijateljih. Naša vest nam pravi, da le tako dobro vršimo tudi svojo državljansko dolžnost.

Naše narodno-kulturno življenje je ogroženo, to vemo vsi. Vemo tudi, da zamore neprilikom od pomoči samo naše vztrajno delo v prosvetnem društvu. Delo, ki poseže do korenin narodnega življenja, delo, ki bo popravljalo največjo rano dosedanjega družabnega življenja, to je sebičnost. Delo novega društva naj končno zaščiti našo narodno-kulturno posest v Celovcu. — Zato pa smo vsi prepričani, da se bo naš duh otresel v novem društvu sil, ki ga vlečejo h tlom, k nedelavnosti in mlačnosti ter bo tako vodil naše spoznanje v dejanje!

Podajmo se torej, dragi prijatelji, na delo z ognjem navdušenja in dobre volje. Poskušajmo razširiti in povečati naš kulturni delokrog v Celovcu, da bo tako vstala nova skupnost, novo občestvo, da bomo vsi le družina bratov in sester, ki se medsebojno podpirajo v boli in veselju, v delu in molitvi v kulturnem in vsakdanjem življenju. Skupnosti hočemo, v kateri bomo kot družina rasti vsi brez izjeme k polnosti srca in duha.

Z uspehom naj raste korajža naših društvenikov za prosvetno-kulturno delo, za Boga, za narod in domovino!

Tajnik

ZA DOBRO VOLJO

Sin piše očetu. „Ljubi oče, vi ne verjamete, kaka vročina je bila včeraj v našem mestu. Taka namreč, da se je vaš goldinar, ki ste mi ga včeraj poslali, od same vročine spustil. Tako je danes samo še za eno desetinko velik v mojem žepu.“

Skopuh na smrtni postelji. Skopuh leži na smrtni postelji, zraven njega na mizi brli mala svetilnica. Zdaj se mož vzdigne iz postelje ter pihne luč, rekoč: „Pač škoda za olje, saj človek tudi v temi lahko umrje.“

IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

KSAVER MEŠKO:

KOROŠKE POTI

Vse naše poti od prvih let spoznanja do groba, niso li vse potresene s cvetjem in trnjem: z lepimi in bolestinimi spomini? Še po mnogih mnogih letih vzame človek tak cvet v roko, in glej čudo, razcveti se ti mahoma v prelesto rožo. Dotakneš se v bolestinuri že davno pozabljenega trna, in glej, rani te nanovo, da ti spet curkoma poteče vroča srčna kri.

Izmed tisočerih utragam danes, utragam spoštljivo in pobožno, le en cvet: spomin na pot z Marije na Zilji v Bače. Kakor krasota raja, z zabrisanim, sladke mehkoosti polnim svitom zahajajočega sonca ožarjena, se mi zde danes tiste poti.

Tista prva pot zadnje septembrske nedelje leta 1906 — začetkom septembra sem prišel na Ziljo. Rad bi bil videl Bače in jezero že prej, pa mi je zabičal baški cerkovnik Kuk: „Prej ne smete priti! Na žegnanje!“ In se je smejal prijazno-skrivnostno. Da mi nameravajo prirediti slovesen sprejem, ni povedal.

Pa smo šli v mladim nedeljskem jutru skozi tiste preleste gozdove: stari nadučitelj Eller, mož, kakršnih dandanes brž ni več, štofov oče, glavni stebel naše posojilnice, blag in kremenit Zilan, da se mi stoji po njem in njegovi družini vselej, kadar se spominim nanj, in jaz.

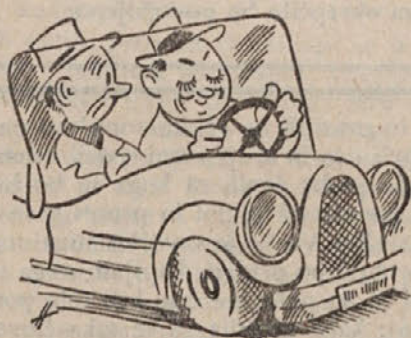
V Bačah slovesen sprejem. Načelnik požarne brambe Treiber — oslepel je pozneje, še mlad, in mlad umrl — je govoril pozdravni govor v tisti prelepi zilski slovensčini, ki slovi in je vredna sestronosite sosedice gorensčine. Poveljeval pa je svoji četi nemško. Omenil sem pozneje Kuku: „Vse je bilo lepo, ljudje so izredno prijazni in dobri, a čemu nimajo slovenskega poveljnega jezika, ko pa so sami Slovenci!“ Kuk, velik mož z izklesanim začrnelim obrazom, je v velikem začudenju zamahnil z mogočno roko, kakor bi se branil nevarnega napada, in je razsodil z odločno besedo: „Gospod, tega še Bog ne bo predelal, ne da bi kdo drugi.“

Cerkev okusno ovenčana. To so brhke Bačanke razumele, da ne kmalu kdo tako. In so delale za cerkev z veseljem. In cerkovnik je bil vendar Kuk! (Pisal se je za Markovica.) Več mu je bila cerkev ko jed in pijača, več ko domača hiša in družina in vse na svetu. Zal, da sem moral tudi njega mladega pokopati. Solze sem skrivaj brisal ob njegovem pogrebu.

Od tedaj neštete poti z Zilje v Bače, poleti in pozimi, vsak teden vsaj enkrat, če ne večkrat. A sem hodil rad, ker so bile Bače v verskem in narodnem duhu najboljše vas v župniji; semkaj, ker je lepa vas s prijaznimi belimi hišicami bolj oddaljena od Beljaka in ker tedaj tudi še železnica ni tekla mimo, kvarni duh mesta ni tako hudo vplival.

Ko sem prišel zjutraj na vsegodaj iz zilske vasi na polje, sem se redno vsako pot ozrl gori proti Sv. Višarjam, bi li videl cerkvico Matere Božje. Ob lepih jutrih, ko je sonce pravkar vzhajalo, se je belila z višav kakor bela vrh gore počivajoča golobica. Nekega popoldne med vojno pa je nenadoma nastal v vasi velik nemir: iznad Sv. Višarj se je dvigal oblak dima, za njim je vzplamtel visok plamen,

NEVARNA VOZnja

Končno je bilo potovanje pri kraju. Več kot osem ur je trajala voznja, na katero je Silvo povabil svojega prijatelja Pavla. Zdaj sta prišla na cilj. Pavel

OD KOD IME „WÖRTHERSEE“?

V starih dokumentih srednjega veka se imenuje naše Vrbsko jezero Weredersee, in tudi še v uradnih zapiskih za časa kraljevine Ilirije pred sto leti. Iz „vrba“ = Werba so naredila Nemci Werde in iz vrbsko Werder. Ko pa se je začela širiti germanizacija tudi v pisanih besedah, so začeli pisati Wörther See — povsod o in th! — Vrbe rastejo najbolj na močvirni jezerski obali. Pred sto leti, ko še ni bilo tujskega prometa in še ni bilo vil na obali Vrbskega jezera, so rastle povsod vrbe, posebno na zapadni obali jezera, v Vrbi. Iz vrbovih vejic so pletli kmeti svoje koše in iz vrbovega lesa so delali skrinje in tudi lesene čevlje. — Obale jezera se imenujejo tudi porečje. Iz tega vas Porečje, Poreče = Pörschach.

Vas Kriva Vrba, Krumpendorf, se pa zato imenuje tako, ker so prej stale tam kmetске hiše in njih vrbe pod gorskim bregom, ki stoji v krivi liniji za jezerom. Stari Slovani so imenovali svoje naselbine po obličju narave in imena skoraj vseh koroških mest, trgov, vasi, rek, gor in planin so slovenskega izvora. H. M.

kakor bi gora bruhala. Cerkev je gorela, vsa vas je za njo žalovala. Od tedaj so nas gledale z gore z oslepelimi očmi le nizke, ocrnele razvaline.

Povzpevi se čez polje pod gozdove na hribu, sem se tudi tam na obronku navadno okrenil in z dolgim pogledom objel in pobožal mesto in okolico. Ne vem, se li kaže Beljak še s kake točke v taki mameči krasoti kakor odtod. Sredi ravnine morje hiš; v ozadju slikovito zastorje gorovja; Drava, valeča se v širni in oblastni mogočnosti skozi mesto; dolge vrste vitkih topolov na vsaki strani ceste proti Osotju; nad mestom belo-rdeča cerkvica sv. Martina; pred mestom kakor vestni, resni stražniki vitka stolpa in visoka kupola romarske cerkve Sv. Križa na Peravi; nad mestom šotor neskončnega neba, na mogočno gorovje v ozadju poveznjen in pritrjen — oko gleda in gleda, nagledati se ne more...

Gozd sam, nepretrgan se razprostirajoč od Zilje do Bač, le dva travnika, „na Poljani“ imenovana, snivata ob stezi sredi gozda kakor dve zeleni pravilni jezeri, je imel v vsakem letnem času svoje zanimivosti in čare, v vsakem drugačne, a vedno lepe, vedno misli in duha mameče in oplodujoče.

Ko se je spomlad budilo v lesu novo življenje, brstelo popje, na dan sililo presno mlado zelenje — kako so se mi v balzamičnem jutranjem zraku bo-

Zabučale gore

Zabučale gore, zašumeli lesi, ah, mladost ti moja, kam ušla si, kje si?	Ah, mladost ti moja, kam si se zgubila, kakor da bi kamen v vodo potopila.
Časi, mladi časi, neuziti krasi, moja mlada leta niso užila sveta.	Kamen, še ta kamen, v vodi se obrne, a mladost se moja nikdar več ne vrne.

Oton Zupančič

čile psi, kako je valovilo srce v sladkem nemiru, v mladostnem hrepenenju, v kipečem veselju in velikem občudovanju: „Kako čudežno lep je vendar svet božji!“ Plo je z vseh vrhov, z vseh vej, kakor bi vsak list imel svoj glas in bi pel z brati in sosedu za stavo. Stopal sem ob teh himnah po samotni gozdni poti kakor v sanjah, kakor v prečudno lepi, pojoči pravljici. Poslušal sem in poslušal in najrajši bi se še sam pridružil stoteroglasnemu zboru ter zapel slavospev deviškemu mlademu jutru, vsi ti pomladni krasoti in Gospodu Bogu, Stvarniku vseh umetnikov, stvaritelju vse te lepote in radosti.

Večkrat mi je dejala v vigradi kaka preprosta žena, navaden kmetški fant iz Bač, če sem se čudil, da so bili že na vse zgodaj v cerkvi na Zilji: „O, ko pa je tako lepo iti zjutraj skozi les. Ves les poje.“

(Se nadaljuje)

je občudoval varno vožnjo prijatelja Silva. Ta pa se je posmehlil: „Pa tudi več, dragi Pavel, da sem danes približno deset minut vozil z zaprtimi očmi!“ — „Kaj“, je presenečeno zaklical prijatelj, „in pri tem se nama ni nič zgodilo? Kako je to bilo mogoče?“

Ali bodo naši čitatelji uganili, kako je previdni vozač mogel 10 minut voditi avto z zaprtimi očmi, ne da bi bil v nevarnosti?

Rešitev. Vsak človek mora v kratkih presledkih nekoliko pomehčikati. Če bi vse te trenutke, ko je Silvo trenil z očesom tekom dolgih osem ur, seštel, bi vsi ti trenutki skupaj znašali okrog 10 minut.

KULTURNI RAZGLED PO SVETU

Uspeh komornega orkestra radia Zagreb v tujini. V Zagreb se je vrnil z uspešne turneje po Belgiji, Franciji, Švici, Italiji in v Trstu komorni orkester radia Zagreb. Orkester je izvajal skladbe jugoslovanskih skladateljev, ki so jih v inozemstvu dobro ocenili.

Slovenska pravljica v ameriški mladinski knjigi. Sredi avgusta je izšla v ameriški založbi Bobbs-Merrill nova zbirka narodnih pravljic z naslovom „Three Apples Fell from Heaven“ — „Tri jabolka iz nebes“, v kateri je med mnogimi narodnimi pravljicami, legendami o drevesih, vzeta tudi neka slovenska pravljica.

Edinburški festival se je pričel. V edinburški katedrali sv. Iljia se je 24. avgusta, slovesno pričel sedmi edinburški festival drame, petja in plesa. Ob nagovoru najvišjega predstavnika škotske cerkve je bila katedrala nabit polna samih umetnikov, glasbenikov, igralcev, slikarjev in ljubiteljev umetnosti vseh vrst. Zvečer istega dne je bil prvi koncert Rimskega simfoničnega orkestra.

Kot je napovedano, bo na sporedu še cela vrsta drugih prireditev, s katerimi so prišla na gostovanje v škotsko prestolnico umetniška zastopstva najrazličnejših narodov.

Ob priliki sedmega Edinburškega festivala je v kraljevem škotskem muzeju v Edinburghu razstavljeni tudi zbirka jugoslovanskih srednjeveških fresk.

MLADINA PIŠE:

Pastirica

Komaj štiri do pet let ji je bilo in že je stala z dolgo šibo na travniku pri živini. Nihče bi ji tudi ne prisodil, da je to šibko dekletce kos tej številni čredi. In če bi se hotel kdo s tem ukvarjati, bi se tudi pošteno zmotil. — Kar na koncu pri grmovju je bilo ognjišče. Tam je bilo še več pastirjev, ki so na ognju pekli repo in krompir. Cilka pa je morala hoditi živino zavračati, ker bi drugače ne dobila pečene repice. Tako se je že v prezgodnji mladosti vež bala za pastirico.

Ko je prišel čas šole, se je pričelo drugo življenje: paša in šola sta bili na dnevnem redu. Hodila je skupaj s starejšimi šolarji. In dostikrat se je zgodilo v prvem letu, da ji je rekla starejša sestra: „Veš kaj, Cilka, lepo oblekco naredim tvoji puži, pa mi pomagaj nesti torbo,“ in že je romala sestrina torba k njej.

Pot v šolo je vodila skozi gozd. Nekoč je v tisti dobi celo brat potegnil Cilko za nos. Ko sta šla nekega dne skupaj v šolo, se ustavila v gozdu, na kar ji brat reče: „Jaz ne bom šel v šolo, nisem namreč napisal naloge. Samo ne smeš nikomur povedati. Če hočeš, tudi ti lahko tu ostaneš, nama pa ne bo treba po šoli pasti.“ Rečeno storjeno.

Po gozdu sta pobirala jagode, pojedla sta malico in se nato lepo vlegla v mah in zaspala. Nista pa se prej prebudila, da je zazvonilo večernico. Hitro se pobereta in gresta pomuznjeno proti domu. Ko sta prišopihala na dvorišče, nista videla žive duše. Držala sta se za roke in skesano stopila v kuhinjo. Vsa družina je bila zbrana pri mizi, toda ne pri večerji, temveč pri južini. Vsi so bruhili v smeh, ko je Cilka rekla: „Aaali že večerjate?“ „Tako je pašol!“ je bil odmev staršev.

Kmalu je Cilka že sama pasla in ne samo po travnikih, ampak tudi po Dobravi. Kot pastirica se je včasih dolgočasila, tolažila pa se je s tem, da ne bo več pasla, ko bo večja, temveč bo mami pomagala v kuhinji. Bila je že iz šole in vendar je dobila leto za letom pastirsko palico v roke, in hajdi v Dobravo. Ta veliki les je postal njen drugi dom. Od pliberške ceste pa dol do Drave je vedela za vse najboljše paše.

Nekoč je poginila ovca, ki je zapustila par dni staro jagnje. To je bilo veselje, ko je bicek na cucek pil in letal po dvorišču. Ležal je pa v črni kuhinji pod zidom. Z njim je imela Cilka na paši največje veselje, zlasti pa ji je delal kratek čas.

V svoji brezskrbnosti si je mislila Cilka, da bosta atej in mama vedno živela. Ko je nekoč njena mati zbolela, tedaj je njeno še otroško srce v strahu trepetalo, strah jo je napolnil in ni si mogla predstavljati, kako brez matere živeti.

Imela je že dvajset let in bila je še zmeraj pastirica. Neštetokrat je ležala na hrbtu poleg prežvekujoče živine in gledala soncu v obraz, gledala je to veličastno sinje nebo. V takih trenutkih se je čutila majhno kakor tiste mravlje, ki so lezle po njenih bosih nogah.

Zelena Dobrava — dih Podjune —, k tebi hitijo moji pozdravi. Kolikokrat sem te občudovala potem iz Lisne gore. Razprostrta si kakor zeleni pajčolan. V tvojem zatišju še stojijo stoletne smreke, njih vrhovi šepetajo in šumljajo. Pripovedujejo si pravljice davno minulih časov. — Sen Dobrave in Drave me spremlja, kamorkoli grem. Sanje, ki sem jih nekoč sanjala v dobnavski tišini, so mi še danes kljub letom, ki so medtem minila, svetel kažipot.

Cilka

Največji folklorni muzej na svetu. V ameriškem mestu Santa Fe v Novi Mehiki so 5. septembra odprli novi muzej mednarodne folklorne umetnosti. V njem bodo razstavljene narodne noše, ljudske tkanine, orodje in orožje in razni okrasni izdelki več kot 50 narodov. Poleg poslopij, kjer bo razstavljeno vse to etnografsko gradivo, bo stala tudi velika stavba, v kateri bodo zbrali največjo knjižnico o ljudski umetnosti na svetu. Ta študijski del muzeja bo imel študijsko dvorano in poseben avditorij z odrom za projekcijo filmov, umetniške plesne in glasbene nastope ter za predavanja. Okoli muzeja bo na več hektarih naokoli vrsta modeliranih hiš, ki bodo predstavljale najrazličnejše ljudsko stavbarstvo raznih narodov.

Straussov festival v Londonu. Bavarska državna opera bo priredila v londonskem Covent Gardenu festival oper Richarda Straussa. To bo prvi obisk te slavne opere družine v Veliki Britaniji. Pripravljene ima tri Straussove opere: „Arabella“, „Die Liebe der Danae“ in „Capriccio“. Skupno bo imela 11 predstav. Prva bo na sporedu 15. septembra.

Mislimo na vigred

Komaj je minila poletna vročina, še se ni dobro pričela jesen, kje je še zima in naj bi mislili že na vigred! To je le malo prezgodaj. Toda ni tako.

V živinoreji igra glavno in odločilno vlogo krmiljenje. Samo pri dobrem krmiljenju moremo pričakovati od živinoreje dobiček. Večkrat pa ne moremo živine krmiti dobro, in to iz čisto enostavnega razloga, ker dobre krme pač nimamo. Zato pa moramo pravočasno skrbeti, da bomo imeli dobro krmo vedno na razpolago.

Brez velikega premišljevanja bo vsak pritrđil, da je skoraj vedno zeleno krmiljenje v poletju cenejše kakor pa krmiljenje s senom. Zato pa moramo poizkušati v jeseni čim bolj podaljšati možnost zelenega krmiljenja in v vigredi moramo poizkušati začeti čim prej krmiti zeleno. Zimsko krmiljenje s senom moramo torej čim bolj skrajšati.

Ogrščica

Zgodnjo zeleno krmo v vigredi daje zimska ogrščica (Rübsen). Seme je poceni, saj ga potrebujemo le 8 do 10 kg na en hektar. Sejemo od začetka do druge polovice septembra. Sejati ne smemo pregosto. Njiva

dobro gnojili in gosto sejali, na to dvoje moramo posebno paziti pri sejanju rži za zeleno krmo. Sejemo takrat kakor navadno ozimo rž, gnojimo s hlevskim gnojem, namesto tega pa moremo dati tudi pred setvijo 150 kg apnenno-amonijevega solitra ali amonijevega sulfata. Poleg tega pa damo še 400 kg Thomasove moke in 250 kg kalijive soli; vse računano na en hektar. Zadnjih dvoje gnojil damo tudi takrat, ako smo gnojili s hlevskim gnojem. — Za setev vzamemo malo več semena kakor navadno za ozimo rž za seme. Priporočljivo pa je seme razkužiti. —

Našim gospodinjam

O dobroti

Že lansko jesen smo precej brale o lastnostih dobre gospodinje. Danes pa si od blizu pogledimo še dobroto.

Dobrota je osnovna lastnost ne samo žene in matere, pač pa vseh ljudi na svetu. Dobrota je odsev Boga Stvarnika v Njegovih stvarih. Človeku je dana od Boga. — Jezus sam je rekel mladeniču, ki je prišel k njemu in ga nagovoril „dobri učenik!“ da je le Bog dober. Da, — to je res bistvena lastnost Boga, ki je v svoji dobroti svet in človeka ustvaril in vključil našim grehom z nami potrpi. Sin božji pa je v svoji dobroti prišel na svet in s smrtjo na križu nebeskemu Očetu zadostil za naše grehe.

Večkrat slišimo vprašanje: kdo je dober? — Dober je vsak, ki v stiski rad pomaga. Še bolj dober je, kdor sam vidi potrebo in prihiti na pomoč. Dober je vsak, ki žalitev rad pozabi in gre velikodušno preko krivic. — Dobri so starši svojim otrokom. Saj morajo za svoj trud včasih na stara leta svojega otroka prositi za košček kruha in kozarec vode. — Dobri so otroci v družini, ki si radi pomagajo. — Dober je gospodar in gospodinja, ki pomočnikom in delavcem pošteno plačata vestno opravljeno delo. — Dobra je družina, ki vestno in natančno opravlja naloženo ji delo v hiši, hlevu, polju itd. — Dober je vsak, ki daje, ne da bi mogel pričakovati povračila in hvaležnosti.

Dobrota je tudi v tem, da slabosti in na-

Takoj spomladi, ko skopni sneg in poneha zmrzovanje, damo po 50 do 100 kg apnenno-amonijevega solitra. Namesto hlevskega gnoja moremo že jeseni gnojiti z gnojnico in tudi v vigredi moremo že v februarju ali marcu, ko začne sneg kopneti, gnojiti z gnojnico.

Za krmo začnemo kositi zeleno rž malo prej, predno se pokaže klasje. Krmimo 8 do 10 dni in računamo po 100 do 125 kvadratnih metrov njive za eno govedo.

Kakovost in tudi množino zelene krme v vigredi izboljšamo, ako sejemo v rž še okrog 3 kg ogrščice. V tem slučaju moramo v vigredi gnojiti z dvakratno količino apnenno-amonijevega solitra.

pak bližnjega ne obsojamo, pač pa pred ljudmi samo dobro o njem govorimo. Saj le dobrota jasni in odpira pogled v vse skrite predale človeškega srca. Trdota in sebičnost pa sta težki zavesi, ki ovirata, da ne vidimo v globino potreb bližnjega. Sebičnost je oklep krog našega srca. Je ledena gora, ki se ne otaja, ne ogreje. Tu vlada večna tema, ker ni sonca dobrote in ljubezni. Dobrota in ljubezen so nebesa na zemlji.

Ali bi ne bilo prav, da bi svet obsijal žarek te ljubezni in dobrote. Že na tem svetu bi bila nebesa. Začetek kal teh nebes je dan staršem, ki naj ga vcepijo svojim otrokom, da bo iz njih src izginila sebičnost. Z zglodom, ki ga dobe otroci v družini, bo iz te kali vzrastlo drevo dobrote, ki bo s svojimi vejami in sadovi pokrilo ves svet ter otajalo in omehčalo trda, sebična srca. Iz tako vzgojenih članov človeške družbe bo vzrastel nov rod. Izginila bosta sebičnost in trdosrčnost. Potem ne bo na svetu pomankanja, stisk in vojn. Potem bo zopet dobro na svetu.

V USA pridelujejo preveč pšenice

Sedanje zaloge pšenice Združenih držav cenijo na nad 1.760 milijonov mernikov ali na nad 44.000 milijonov kg, kar predstavlja največje zaloge pšenice, ki so jo tam kdaj-

koli imeli. V petek, 14. avgusta, so zaradi tega v smislu zakona, ki ga je ameriški kongres sprejel leta 1938, farmerji v Združenih državah glasovali o tem, ali naj ameriška vlada sedaj omeji pridelovanje pšenice. O sličnem vprašanju so ameriški kmetovalci že trikrat glasovali. Po neuradnih podatkih je 82,2% farmarjev pri zadnjem glasovanju glasovalo za omejitev pridelovanja pšenice. Da ameriška vlada lahko omeji pridelovanje, je po omenjenem zakonu potrebna dvetretjinska večina. Omejitev zadeva vse farmarje, ki za leto 1954 nameravajo posejati nad 15 angleških juter ali šest hektarjev zemlje s pšenico. Ameriški zakon predvideva, da lahko razpiše kmetijski minister tako imenovani referendum ali neposredno glasovanje samih kmetovalcev o omejitvi pridelovanja, čim pretega skupna količina dotičnega pridelka 20%-ni višek nad njegovo običajno zalogo.

Semperit-obroči za motorna kolesa, avtomobile, traktorje in priklopne vozove v bogati izbiri vedno na zalogi pri

NIEMIEZ & RIEPL

kmetijski stroji in popravilnica

VELIKOVEC — VÖLKERMARKT

PREBIVALSTVO LJUBLJANE

Na dan ljudskega štetja, dne 31. marca letos, je bilo v Ljubljani popisanih 150.661 ljudi. Stalnih prebivalcev je imela Ljubljana 138.489, začasno pa jih je bilo prisotnih 12.172. V Ljubljani je 49.815 gospodinjstev. Od stalnega prebivalstva je bilo 63.492 moških in 74.997 žensk.

Zanimive so te številke v primerjavi s številkami v preteklosti. Okoli leta 1600 je imela tedanja Ljubljana komaj 6.000 prebivalcev. Dve sto let kasneje pa jih je bilo 9.730. Leta 1837 je živel v Ljubljani 17.505 ljudi, v letu 1900 pa 33.955. Po prvi svetovni vojni leta 1921 je imela slovenska prestolnica 53.294 prebivalcev, leta 1936 že 85.460 in leta 1948 so našeli 121.492 stalnih prebivalcev. Od zadnjega štetja se je povečalo število prebivalstva za 13,9 odst. V istem času se je povečalo prebivalstvo Celja za 13,6 in Maribora za 12,1 odst.

V Ljubljani živi danes 9,04 odstotkov prebivalstva Slovenije.

ZA KRATEK ČAS

V šoli

Učitelj: Miha, povej, kaj dobimo od gošiči?

Miha korajžno: „Meso in gosjo mast!“

Učitelj: „In kaj še?“

Miha molči...

Učitelj: „Miha, kaj pa imate v postelji?“

Miha veselo: „Stenice in bolhe imam!“

Učitelj: „Ah, ne! Vendar perje v blazinah in v pernici!“

Konservne steklenice

Za vkuhavanje potrebujete **dobre konservne steklenice**. Dobre in **poceni** konservne steklenice dobite po posredovanju „Našega tednika“. —

Oglejte si **najboljše in najnovejše** konservne steklenice pri upravi „Našega tednika“ in se nato odločite za nakup.

Skorzi tri stoletja „Schloßbräu“

Ta je res ugodil pritožbi pliberških meščanov in je odredil, da je smatrati vse blago, ki se prevaža mimo Pliberka, kot tiho-tapsko blago, katero je mogoče zapleniti.

Takrat so dobili pliberški meščani tudi pravico, toda samo za kratko dobo, da so smeli brez carine uvoziti 32 sodov vina.

Težka nesreča pa je zadela mesto Pliberk leta 1473, ko so pridrveli v mesto prvici Turki. To se je ponovilo še v letih 1476 in 1478. Sicer je bil okoli mesta obrambni jarek, toda ta sam ni mogel odvrniti Turkov. Na povelje cesarja Friderika III. pa je bil jarek razširjen in poglobljen. Verjetno je nastalo takrat tudi prvo obzidje, o katerem poročata tudi Valvasor in je poleg opisane v njegovi knjigi tudi slika tega obzidja. Za zgradbo tega zida so morali prebivalci v okoliših treh milj priti na tlako. To mesto obzidje je imelo troje vrat:

Velikovska vrata, guštanjska vrata in pagrajska vrata.

Leta 1601 je prodal nadvojvoda Ferdinand svoje lastniške pravice v Pliberku grofu Hans Ambrožu Thurnu. Tako so torej grofje Thurn lastniki pliberškega gradu že nad 350 let.

Ko je minila turška nevarnost, so prizadejali požari mestu veliko škodo. Bilo je v letih 1642, 1666, 1739 in 1749, ko so izredno hudi požari napravili veliko škodo. Tako je leta 1739 pogorelo 89 poslopij.

Takrat je bil sicer v Pliberku letni sejem, ni pa še bilo ustanove tedenskega sejma, ki naj bi zagotovil predvsem preskrbo

z življenjskimi potrebščinami. Dohodki trga so bili takrat v glavnem samo v pobarvanju mitnine, s katero pa so morali vzdrževati ceste in mostove. Iz dohodkov mitnine so plačevali tudi mitničarje. Ta mitnina je znašala takrat na leto samo okrog 170 goldinarjev. Šele dne 5. februarja 1752 je podelila cesarica Marija Terezija Pliberku na prošnjo mestnega sodnika in mestnega sveta pravico prirejati vsak torek tedenski sejem.

Ko je leta 1760 prišel Pliberk zaradi velike škode po požaru v velike denarne stiske, je morala mestna uprava prodati meščanom mestne gozdove in pa vse prazne prostore ob mestnem obzidju.

Glavni dohodki pliberških meščanov v tistem času so bili iz poljedelstva in pa deloma iz obrti. Predvsem je bilo v mestu večje število tkalcev, krojačev, čevljarjev ter podkovskih in drugih kovačev ter kolarjev. Rokodelci so bili takrat organizirani v cehih. Vsak teh cehev je imel svoja posebna pravila. Tako je bilo n. pr. v pravilih ceha krojačev določeno, da pomočniki in vajenci ne smejo jesti na ulici, da se ne smejo šaliti z dekleti, da ne smejo metati kamenja za mačkami in za psimi itd. Kdor je „skočil preko plota“, je moral plačati kazen v izmeri 3 funtov voska pri deželnem ali anemnem sodišču.

Pliberk je imel od leta 1554 lastno mestno bolnico. Vzdrževanje bolnice je omogočil zlasti župnik Erazem Kumesch z darilom 16.000 goldinarjev. V testamentu je

zapustil Kumesch mestni bolnici še 31.800 goldinarjev. Iz hvaležnosti so po njem imenovali ulico, ki še danes nosi njegovo ime.

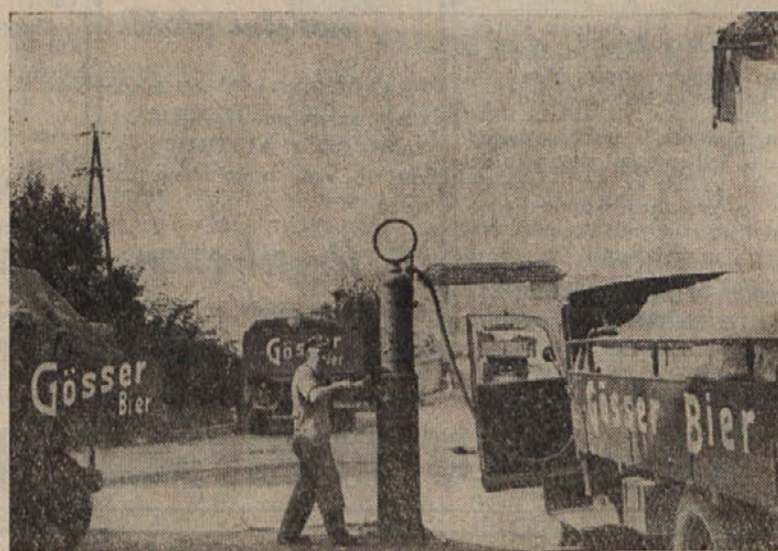
Že leta 1688 omenja Ivan Vajkard Valvasor v svojem delu „Gradovi, utrdbe in samostani na Koroškem“ tudi posestvo in gradič Sorgendorf. V omenjenem delu opisuje Valvasor tudi posestne razmere na omenjenem posestvu. V tej zvezi omenja Valvasor ime „haimann“, kar bo najbrž istopomembno z imenom Heunburg. Graščaki tega imena so imeli posestva v bližini Velikovca, verjetno v Vobrah. Pozneje je postal lastnik posestva Sorgendorf neki Leinigen, ki pa je iz gospodarskih razlogov posestvo kmalu prodal vitezu Johanu Krištofu Stich-u.

Vitezi Stich so bili takrat v Pliberku tudi lastniki mestne hiše, današnje gostilne „pri kroni“. Grb vitezov Stich vidimo še danes v gostilni „pri kroni“ in ima letnico 1577.

Lastnik posestva Sorgendorf je bila do leta 1779 družina viteza Feliksa Antona Stich. Vitez Feliks Stich je imel samo eno samo hčerko, ki se je poročila leta 1779 z vitezom Jožefom Erazom Metnitz. Vitez Stich je po takratni navadi dal posestvo

Sorgendorf svojemu zetu Metnitzu. Vitez Feliks Anton Stich je umrl leta 1794. Takrat so imeli vitezi Stich v svoji posesti tudi posestvo Zagorje pri Grabštanju. Tam je bila verjetno glavna uprava vseh posestev. Verjetno je vitez Feliks Stich umrl pri svoji hčerki v Sorgendorfu. V njegov spomin so vzdali na steno farne cerkve v Pliberku spominsko ploščo.

Tako so torej postali Metnitz, ki so imeli takrat že obširna posestva v Pliberku in v bližnji okolici, tudi lastniki posestva Sorgendorf. Naslednik Jožefa Erazma Metnitz je bil Karel Metnitz. Ta je bil poročen z Marijo Novak iz Dobrne pri Celju. Jožef Erazem Metnitz je utonil pri Lipici dne 22. decembra 1826. (Se nadaljuje)

Tovorni avtomobili razvažajo „Schloßbräu“

Filli

Klagenfurt, Bahnhofstraße 6

HERDE **ÖFEN**
KÜCHENGERÄTE

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

TRST II. (306.1 m ali 980 kc sek)

Dnevne oddaje: 7.15-8.30, 11.30-14.45, 17.30-24.00. - Ob nedeljah: 8.00-24.00.

14. septembra: 14.15 Lahke melodije igra Franc Russo. 13.30 Kulturni obzornik. 19.00 Mamica pripoveduje. 21.00 Književnost in umetnost. - 15. septembra: 13.00 Glasba po željah. 18.15 sopranistke Downing. 19.00 Tehnika in gospodarstvo. 20.45 Slov. pesmi.

LJUBLJANA (val 202.1, 212.4, 327.1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 - Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

PARIZ (val 30.17 in 41.89 metrov)

Oddaje vsak dan od 19. ure do 19.20

VSE za ŠOLO dobite pri

JOSEF ADLASSNIG

Celovec - Klagenfurt, 8.-Mai-Strasse 7
Papir in šolske potrebščine na drobno in veliko

Lastni izdelek
Ugodne cene
Na obroke

Kulterer VILLACH Italiener Str. 1

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri.

Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura“.

(val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

V HOTELU

V hotelu sem najel sobo. Zapazil sem pa, da električni zvonec ne funkcionira in sem se pritožil. Hotelirski sluga mi je odgovoril: „To ni tako hudo. Če kaj želite, udarite parkrat krepko z zajcem (priprava za sezuvanje čevljev) ob tla; potem se bo pritožil profesor pod vami, in vedeli bomo, da nekaj želite.“

Slovenska kuharica

S. M. F. Kalinšek

Knjiga obsega 750 strani z lepimi slikami. - Slovensko kuharico naročite pod naslovom „Kranjski Janez“. Naš tednik - Kronika, Celovec, Viktringer Ring 26.

Es gibt 2 Möglichkeiten

sich „geschwind“ einen ausgezeichneten, bohnenkaffeehaltigen Milchkaffee zu kochen: aus der bekannten MELANDA-Rolle mit den 10 gepreßten Portionsscheiben oder aus den neuen Würfeln zum „kleinen Preis“, die mit 37½% Bohnenkaffeeanteil der wohlvertrauten Rolle völlig gleichen.

Jetzt groß

und klein

Foto-kamera na obroke

Vas čaka pri Foto-Kofler

BELJAK - Bahnhofstraße 15

Z A S M E H NEKAJ ŠKOTSKIH

Škot je pristopil k društvu, ki je oskrbelo svojim članom brezplačen pogreb. Vsled slabega denarnega stanja pa je društvo 15. tekočega meseca razglasilo, da se s koncem meseca razide in da potem nima nikakih obveznosti več do svojih članov. Kaj stori Škot? Tri dni pred koncem meseca si vzame življenje, da si še zagotovi brezplačen pogreb.

Škot obišče Škota. Gospodar: „Ali vam smem ponuditi osvežilo?“ - Obiskovalec si misli, da bo dobil kako pijačo in pravi: „Prosim!“ - Gospodar vstane in odpre okno.

Neki Anglež je povabil na obed zastopnike štirih različnih narodov. Vsak naj bi k obedu nekaj prispeval in sicer nekaj tipičnega (svojskega) za njegovo domovino. Nемеc je prinesel pivo in klobasice; Francoz šampanjca; Lah špagete - in Škot je pripeljal oba svoja brata s seboj!

POBOŽNI PROFESOR

„No, sinko, kako je bilo pri izkušnji?“ - „Vse v redu, oče. Profesor je bil zelo prijeten in pobožen.“ - „Kako to?“ - „Pri vseh mojih odgovorih je sklepal roke in rekel: Moj Bog, moj Bog!“

POZABLJIV

Raztresen gospod je rekel svoji nekdanji gospodinjici: „Prvega lahko greste, Matilda; nisem več zadovoljen z vami!“ - „Toda, Otokar, ne govori tako neumno, pred dvema tednoma sva se vendar poročila!“

NE MORE NADOMESTITI

„Žal mi je, da sem povozil vašo mačko. Rad vam jo nadomestim.“ - „Neumnost, vi vendar ne morete miši loviti.“

URADNE OBJAVE

ZACETEK ŠOLE V CELOVCU

Ljudske šole: Ponedeljek, dne 14. septembra 1953, ob 8. uri za začetnike, ob 9. uri za ostale otroke. Glavne šole: Torek, dne 15. septembra 1953, ob 8. uri zjutraj.

Na mestnih glavnih šolah nameravajo pri zadostnem številu prijav napraviti za tiste, ki so končali štiriletno glavno šolo in še niso v poklicni izobrazbi, enoletni učni tečaj (5. razred glavne šole).

Na podlagi zadnjega spričevala 4. razreda se bodo sprejemale prijave do 20. septembra 1953 v mestnem šolskem uradu, Ursulinengasse 3/III.

Mestni šolski urad v Celovcu

Brez SCHLEPPE - piva bi žeja biva

MALI OGLASI

VSAKA BESEDA STANE 1.10 Š (IN 10% DAVKA).

Poudarjene besede in take z več kot 15 črkami stanejo 2.20 Šil (in 10% davka). - Naročilo malih oglasov naslovite na upravo „Našega tednika“, kjer mora biti najkasneje do vsakega ponedeljka zvečer. Oglas morete naročiti tudi telefonsko (Celovec št. 43-58).

Iščem za Spodnjo Koroško nakupovalca lesa, neobremenjenega in neporečnega, lesni delavec ali tesar ima prednost, stalna plača in provizija, pogoj znanje nemščine in slovenščine. Vprašanje na upravo lista pod „Borov les“.

Zobozdravnik želi spoznati Slovenko, staro od 18 do 28 let. Dopise s sliko sprejema uprava lista pod značko „Srečna bodočnost USA“.

Fant, Slovenec, s pošteno preteklostjo, želi spoznati slovensko dekle, do 22 let, ki ima veselje do dela za zgraditev skupne bodočnosti. Lahko je tudi begunka. Naslov pri upravi lista.

ŠOLSKE TORBE NAJCENEJE pri HEGENBART, Klagenfurt, Villacher Strasse 19.

Moderne spalnice, kuhinjsko pohištvo, oblaženo pohištvo na ugodne obroke Rudolf SLAMA, Celovec, St. Veiter Strasse 15.

Damski

modelni plašči

iz

FRANCOSKEGA volnenega blaga, katere smo IZKLJUČNO SAMO MI V AVSTRIJI uvozili, so vam brezobvezno na ogled

G. Umschaden

Celovec-Klagenfurt, am Fleischmarkt.

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.

PLAŠČI

IZ BALONSKE SVILE za motoriste in dežni plašči najceneje v strokovni trgovini

V. Taemann

Celovec, Völkermarkter Str. 16

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT
PRECHTL

Predstave ob 16.00, 18.15 in 20.30
Od 11. do 14. 9.: „Gegen alle Flaggen“
Od 15. do 17. 9.: „Eine Königin wird gekrönt“

STADTTHEATER

ob 16., 18. in 20. uri.
Od 11. do 14. 9.: „Die Todesfälle von Chicago“
Od 15. do 17. 9.: „Stärker als Ketten“

Ikon-Filmsko gledališče v Pliberku
Od 12. do 14. 9.: „Hoch vom Dachstein“
Od 16. do 17. 9.: „Schwarze Augen“

DOBRA KNJIGA

še vedno najlepše darilo za vsako priliko

Album Koroške	15 šilingov
Rotija (Mauser)	4.-
Sin mrtvega (Mauser)	4.-
Prekleta kri (Mauser)	4.-
Cmokec poskokec (Bazilij)	3.-
Jamnik (Mauser)	8.-
Cela kolekcija stane	25 šilingov

Za inozemstvo stane cela kolekcija 2'5 USA dolarjev

Kupujte predvsem pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!

